

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželo. Ako padena dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v „Narodni tiskarni“, ulica Vetturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo „Gorice“. Oglasi se računijo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računijo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Trnjeva pota Jugoslovanov.

Kakor da merodajni činitelj v naši državi ne vidi, kaj se kuha tu doli na Jugu, — kakor da je ta činitelj sploh obrnil svoj obraz od našega Juga, — tako se godi državi in cesarju najzvestejšemu prebivalstvu tu doli, Slovencem in Hrvatoma! To najzvestejše prebivalstvo je v čedalje večji nevarnosti ne le za svoj narodni obstanek, marveč tudi za obstanek življenja in imetja. To najzvestejše prebivalstvo je skoro izpostavljeno na milost in nemilost elementom, ki hočejo vse drugo nego obstanek Avstrije — in merodajni činitelj tega ne vidi, ali viditi noče in ne bode videl tako dolgo, da bode prepozno!

Dogodki, ki se v zadnji čas kupičijo na jugu monarhije, pričajo da je proti slovanskemu prebivalstvu tu doli organizovana neka tajna in skupna akcija vseh irredent v svrhu da se Slovani čim prej uničijo. Na Hrvatskem, osobito v Zagrebu prizadeva se madjarska irredenta da bi na razne načine škodovala Hrvatoma in jim izpodgrebla lastna domovinska tla. V ta namen ima razpreženih neštivilno zanj. In jedna takih zanj so srbski naseljenci na Hrvatskem, kateri raje služijo madjarskemu šovinizmu nego skupnosti s Hrvati v blagor slovanske ideje.

Tako se je zdaj doznalo, da je v Zagrebu izhajajoči srbski list „Srbobran“, baje od madjaronov vzdrževani list, ki ima nalog hujskati proti Hrvatoma in jih na razne načine žaliti in poniževati v narodnem ponosu in zgodovinskem pravu. Delo te madjarske politike so bile zadnje demonstracije v Zagrebu, katere naj bi postale usodepolne za Hrvate in so deloma tudi že postale. Značilno za stvar je namreč to, da hrvatski ban in veliki madjaron Khuen Hedervary ni hotel konfiscirati onega razžaljevega članka v „Srbobranu“ ter je tako posredno zakrivil dogodka, kakršni so bili. In zdaj so oni madjaroni, ki stojé za kulisami cele te igre, polni ogorčenja proti Hrvatoma in polni sladkih besedi za pristaše „Srbobrana“. Poleg madjarske irredente pa vrši prav sistematično skrito delo izpodkopavanja narodnega obstanka Hr-

vatov — nemška irredenta v zvezi z židovstvom. To vidimo v trgovstvu in v napredujoči industriji. Od dne do dne se množi število nemških trgovin na Hrvatskem, v katera znaša hrvatski narod svoje prislužke, a kolikor je drugih podjetij, so z malimi izjemami tudi vsa v rokah Nemcev in židov. O žalostni resnici tega nas že dovolj pouči pogled na in-seratno stran — domoljubnih hrvatskih listov samih, kateri se ne branijo zaslužka, ki jim ga nudi — tujec. Tako se torej — druga poleg druge — sistematično prizadevata madjarska in nemška irredenta, da bi uničile narod hrvatski na Hrvatskem.

Nič bolje, a v nekem oziru še slabše se godi Hrvatoma v Dalmaciji. Ondi se jim je boriti proti italijanski irredenti.

Italijani kakor i Madjari in Nemci sovražijo hrvatsko politično misijo združenja Dalmacije s Hrvatsko in tem potom ojačanje hrvatskega naroda. Proti temu domoljubnemu prizadevanju Hrvatov spravljajo v boj vse, kar se spraviti da. A pri tem se srečavajo stremiljenja teh irredent samih. Madjari od svoje strani hočejo vso Hrvatsko s hrvatskim Primorjem in Dalmacijo vred za svoje „veliko madjarsko kraljestvo“; Italijani sanjajo o Albaniji, s katero hočejo, da se združi Dalmacija, pa makar še Črnagora, domovina italijanske kraljice Jelene, — a Nemci Madjarom in Italijanoma čez glavo okupirajo vse te pokrajine s svojo gospodarsko politiko, katera naj jim služi za podlago političnim pridobitvam. Tako se šopirijo na rodni hrvatski zemlji kar tri irredente h kratu ter pijejo hrvatskemu narodu mozeg in kri kakor zajedajoči polipi.

V Dalmaciji pa se je Hrvatoma boriti v prvi vrsti proti italijanski irredenti, katera razvija tu svoje najživahnejše delovanje. Velik napredek hrvatstva v Dalmaciji jako v oči bode irredento in to zlasti v ustanovitvi hrvatske gimnazije v Zadru, v snovanju narodnih in gospodarskih društev in v splošno napredujoči narodni zavesti dalmatinskih Hrvatov. Zaradi tega se Italijani na razne načine znašajo nad Hrvati in to posebno s pouličnimi demonstracijami in z napadi na hrvatsko

prebivalstvo. Krona temu počenjanju irredente pa je napad, ki se je izvršil minule nedelje v Zadru pri belem dnevu in v pričo velike množice ljudstva na morski obali. Lahonska fakinaža je tu mirno svojo pot gredočega hrvatskega pesnika Katalinića-Jeretovega ter njegova tovariša Kisića in Šarića, prvi sotrudnik „Narodnega Lista“ in drugi hrvatski knjigarnar v Zadru, napadla z boksarji in palicami ter jih tako pretepla, da ležita pesnik Jeretov in urednik Šarić nevarno ranjena. To se je zgodilo pred očmi lahonske, na obali se sprehajajoče množice. Značilno pri tem je bilo, da ni bilo videti nobene straže, ter še-le potem se je približal jeden policist, ko je bilo grdo dejanje že izvršeno. Ta okolnost že sama na sebi priča, da je bil napad pripravljen ter da je bila v sporazumu z napadalci tudi zadarska policija.

Iz tega dogodka se da očitno posneti, da se proti Hrvatoma organizuje cela vojna, da s silo doseže kar se ne da doseči z moralnimi in postavnimi sredstvi. Ta irredentovska vojna proti Jugoslovanom se pripravlja pa iz Trsta kot središča irredentistiške propagande za Istro in Dalmacijo.

Kako se pripravlja ital. irredenta, da izvede na jugu svoj političen načrt, o tem jako poučljivo piše Spljetsko „Jedinstvo“ ki pravi mej drugem: „V zadnjem času se italijanski podaniki trumoma priseljujejo v Dalmacijo in vse to je podobno namenu Italije, da hoče v Dalmaciji nastopati tako, kakor nastopa v Albaniji. Naseljuje svoje ljudi, pošilja svoje Villare, da pregledujejo „Legine“ šole. To se godi kakor v Tripolisu. Ondi nima Italija ne italijanskega naroda, ne domačega ital. prebivalstva in vendar hoče imeti Tripolis. Ko so Francozje obrnili oko na Tripolis, brž je Italija poslala tija 60.000 svojih podanikov brez kruha.

Zdaj čujemo, da se iz Trsta odpravlja več italijanskih podanikov, ki so se ond pečali s trgovino ali kako obrtjo. Od vsakih 10 teh ljudi se morda po 1 vrne nazaj v Italijo ostalih 9 pa gredo v Istro ali v Dalmacijo. Predlanskem in lani se je čulo, da se je Avstrija na-

sproti Italiji obvezala na neke čudne privilegije in zaščito italijanskih podanikov. Dobro bi bilo, da se izkaže, koliko je na tem resnice! Nekako „slučajno“ pribajajo v Dalmacijo bivši italijanski ministri, pride Villari in drugi in dalmatinski italijanaši okoli njih kakor sluge lordov!

V Splitu je zgrajena „Legina“ šola, v katero lovijo Italijanaši hrvatske otroke na zvijačen način. A kar je še najžalostnejše, dalmatinski irredentovci so našli izdajico Hrvata, da na tej šoli potuje svoje lastni rod za plačilo in vzgaja sovražnike hrvaškega naroda! itd. itd.“

To so torej dejstva ki glasno kriče o krivici, ki se dogaja Jugoslovanom na avstrijski zemlji. Italijanska, madjarska in nemška irredenta delajo vstrajno na tem, da ugonobijo slovansko prebivalstvo narodno in gospodarski, a vlada ne gane z mezinem, da bi zaustavila ta ob jednem i državi nevarni tok tujih irredent, — nasprotno, vlada pošilja na Jug in nastavlja tu na najvažnejša mesta osebe, od katerih ni pričakovati, da bi omejevali to nevarno delo. Kako pa naj mislijo Jugoslovani i na s a m o o b r a m b o, ako se jim vežejo roke od strani činitelev, ki hočejo jednako pravico za vse narode pod žezlom habsburške monarhije in ako se jim pred očmi vlade na javni cesti pri belem dnevu pobijajo njih pesniki, učitelji naroda in širitelji prosvete, kakor bi bili najnevarniši razbojniki?

Dopisi.

Iz Nižine dne 19. septembra. Ob letošnjih počitnicah sem bil prišel tudi do laške meje pod Muzac, v vas Breginj, ki je bila dolgo pod beneško vlado. Ali vendar so ostali tam še krepki Slovenci; seveda so med njimi tudi nekateri dresirani naprednjaki. Čudil sem se njih iznajdljivosti, posebno pa še napisu na obcestnem zidu, kjer je vdolbeno: Boc in narod z naprednjaki! No, Boc je bil menda Jud, če sem prav podučen, in vse kaže, da goriški naprednjaki in Judi bi znali biti sorodnih misli. Morebiti je

LISTEK.

Sobotno pismo.

(Piše Homunculus.)

Zdaj, v tem lepem času, g. urednik, sem se sprehajal po romantični strani naše divne goriške domovine, katera tako dopade našim črno-rudeče-žoltim in našim belo-rudeče-zelenim prijateljem, tako zelo, da bi jo, iz ljubezni do nas Slovencev, najraje pojedli s češpljami, figami in bučami vred, a si zalili žejo potem z našimi slovečimi in neuravnanimi hudourniki. Mudil sem se ponajveč gori v bovškem hribovju, okolu izvirka bistre Soče, po Trenti in do pod Triglava. Koliko rajskih hipov se zares tu vžije, — o to se ne da popisati v tisuč, sobotnih pismih! Pri izvihu Soče sem imel „ime-nitne“ sestanke z Vilo te naše domovinske reke, tako nebeško opevane po našem gorskem slavčku Simonu Gregorčiču.

Sestajala sva se prav mnogokrat in tu mi je razodela marsikatero skrivnost. No, morete si misliti, da se je tudi tožila o nekih „sinovih domovine“, kateri brezstidno zlorabljajo njeno čisto ime za nerodoljubno delo. „Nikdar bi ne bila verjela, da se more najti otrok Slove-

nije, ki z a p u h l i d e n a r prodaja strup, s katerim zastruplja mojemu ljudstvu medsebojno ljubav in ljubezen do domovine ter njegovih najboljših uzorov! Ako bi mogla, pridrla bi zaradi tega s svojimi valovi nad to izdajsko srce, a pri-zanesla tujcem, ker izdajalec svojega naroda je hujši od tujca-sovražnika. Toda vsako zlò se mašuje in huda kazen zadene prej ali slej — jedenkrat pa prav gotovo! — tudi to prokleto neslovensko srce!“ Tako je tožila Vila bistre Soče in se zagrnila v rose tuge in žalosti, da je slovenski narod na Goriškem morala zadeti usoda izdajstva njega lastnega sinu...

V gorah sem tudi opazoval večnega jnda „Ahasverja“, — (kateri pa trdi v št. 101. „Soče“, da noče biti ne jud ne Ahasver) — in o katerem pa nisem dobro znal ali išče svoje smrti, ali one trentarskega vikarja Abrama, katerega menda neprestano zalazuje — bajè z namenom, da bi se „pomenil“ z njim na — šest... pardon: na štiri oči. To srečavanje v gorah je imelo na sebi zares nekaj demoničnega, skoraj groznega in ako bi živel še danes nemški pesnik Baumbach, gotovo bi je vporabil v svo-

jem „Zlatorogu“, četudi za kako novo pomnoženo izdajo tega poema...

Ker je pa vsake lepe reči jedenkrat konec, moralo je biti konec tudi mojega romantičnega življenja v gorah, — to pa že radi tega, ker je postalo nekam — hladno. Vrnil sem se zopet v solčno Gorico, kjer je ravnokar pričelo — šolsko leto. Koj o svojem povratku pa že čitam v „Soči“ nove jeremijade o „slovenski mestni šoli“, katere lajna ta „lajerkosten“ vsako leto o tem času z vedno tistimi akordi, kakor Picetova lajna: „Hem-ta, hem-ta, hem-ta-ta!“ Da še do danes ni prilajnal „javne“ slovenske mestne šole v Gorici, ni nobeno čudo, ker s takimi glasovi se nikdar ne priajna kaj dobrega. Čudom se sicer moram čuditi, kako je to, da še „Narodni sklad“ ni zidal te šole, ko je vendar javna tajnost, da je „cekinovič“ že toliko „produciral“ za njegovo blagajno, da bi na onem prostoru ob ljudskem vrtu, kjer so se nekaj gugale opice in kateri prostor so kupili „nar-napredni“ „meceni“, že lahko zidali in ustanovili ne le „Trgovski dom“ marveč tudi „Javno mestno slovensko šolo“ in sicer drugo vrhu drugega. A velenarodnim voditeljem

„narodno - napredne“ stranke, katere okrožnica je obetala obljubljeno deželo goriškim Slovencem, bi bilo, soditi po njih mogočnem nastopu ond pred — volitvami, tudi mogoče izcoprati od „vlade, Pajerja in Lahov“ to šolo za goriške mestne Slovence, da bi ne bilo treba hoditi njih otrokom v „gnjilo poslopje Podturnom“ ali celo v laške šole. Saj njih odločen nastop v vseh narodnih rečeh in njih diplomatska zveza „s Pajerjem in Lahi“ je jamčila vže v naprej za take pridobitve „nam v korist“. S takimi pridobitvami bi se bili pa tudi za vedno „pricvrli“ k srcu našega naroda in vse „napredne“ šarže in korifeje postale bi čez noč sami „ljubljeni naroda“, kajti svet je že tak, da po dejanju sodi moža...

Ker so pa tem vročim „ljubiteljem“ naroda podrli, s „poleni pod noge“, vse krasne načrte ti preklicani „klerikalci“ vsled njih zveze „z vlado, Pajerjem in Lahi“, zato morajo otroci goriških mestnih Slovencev hoditi vsi v laške šole. Razveseljujoče dejstvo pa vendar ostane, da je Gorica, vkljub „vlade, Pajerja in Lahov“ in vkljub obiskovanja laških šol po slovenskih otrocih, dandanašnji že „na po-

pa hotel delavec ali provzročitelj napisa, naj bi bil Bog z njim. Skoro bi se upal trditi, da je to drzna misel, ker delajo ti ljudje tako dosledno-izdajno že toliko let prav po namenu framonov, ki so imeli 5. septembra v Genfu na Švicarskem poseben zbor, kjer so se posvetovali seveda, kako bi se bolj uspešno vjaskovali proti katoliški cerkvi (najbrže jim ne gre prav, kakor bi hoteli in potrebujejo še izdajnih duš). Sicer pa tudi nisem prepričan, da prebivalci ondašnjega okraja plačujejo obilne doklade cestne za to, da bi se uganjale take nerodne burke na njih račun, ali z njihovim denarjem. Prav bi bilo vsekakor, da bi slav. cestni odbor dal odstraniti ta imenitni naprednjaški napis na stroške poslednjih.

Iz Polzele na Štajerskem: Cenjena „Gorica“! — Ker Te tudi tukaj prav z veseljem čitamo, pa že smeš nekaj od nas slišati. Tukaj stanuje neki upokojeni učitelj Kunstič, ki se tudi šteje med tiste „naprednjake“ ki so na Goriškem vrgli narodnost pod klop. Smeli bi ga tudi imenovati „liberalnega agitatorja“. Večkrat, menda vsaki dan ga vidiš po vasi z „Narodom“ se sprehajati. Smešil je le nekatere, drugo ljudstvo pa se je začelo zavedati, je spoznalo kakšni sovražniki so jim njegovi listi, kakor „Slov. Narod“, „Štajerc“ itd. To pa Kunstiča hudo peče. Zadnji čas ga pa že vidiš z drugo, zelo umazano cunjjo, namreč „Sočo“. Človeče menda misli s tem kaj doseči, kar z „Narodom“ ne more. Toda motiš se! Mi res še te cunjje dozdevaj nismo poznali, pač pa jo je razkrila cenj. „Gorica“, katero z veseljem čitamo. Oj ubogo revše! Mi te le pomilujemo in svetujemo, da bi bilo veliko, veliko bolje, ako bi sedaj na starost počival. Agitacijo pa pusti pri miru, videl bodeš, da ti mi le dobro svetujemo, kajti pošteno slov. ljudstvo se je vzdramilo in hoče iti „naprej“, „liberalci“ gredo pa — nazaj.

Politični pregled.

Državni zbor.

„Deutsche Volkszeitung“ piše da bode državni zbor sklican na dan 20. oktobra.

Razmere na belgijskem dvoru.

Po smrti belgijske kraljice Henrijete se listi mnogo pčajo z razmerami na belgijskem dvoru. Belgijski kralj Leopold je živel baje do zadnjega v nesoglasju s kraljico Henrijeto, a istotako s svojima hčerama princezinja Luizo Koburško in Štefanijo, udovo avstrijskega prestolonaslednika carjeviča Rudolfa, zdaj omoženo grofico Lonyay. To nesoglasje se je posebno pokazalo ob smrti belgijske kraljice. Ko je prišla Štefanija k mrtvaškemu odru svoje matere v Spa, jej je kralj dal sporočiti, naj zapusti belgijsko ozemlje ker je ne smatra več za svojo hčer. Štefanija se je jokajoč poslovila od svojih rojakov, kateri so jo simpatično pozdravljali, a razjarjeni klicali: „Doli s kraljem! Mrznja kraljeva do obeh hčera izvira od

lovico“ slovensko mesto. Dokaz temu je, da 600 slovenskih mestnih otrok nima svoje šole v Gorici, okoli 600 pa jih je sprejel letos v svoje okrilje „Šolski Dom“, — torej okroglo število 1200 slovenskih otrok v mestu Gorici. „Vlada, Pajer in Lahi“ se opravičeno tresejo pred tolikim številom slovenskega naraščaja ob primernem številu starišev in drugih sorodnikov! Da bode za kaj časa iz tega naraščaja ves občinski svet goriški z županom vred slovenski, se potemtakem samo ob sebi umeje...

Kolika bo naposled na vsem tem zasluga od strani „naprednjakov“ in kolika od strani „klerikalcev“, to se bode videlo potem. Resnica je in ostane, da govoriti ali kakor pravijo: „blebetati“ je jedno, delati pa drugo!

Sicer pa človek čisto ni sam kriv, ako tu in tam v svojih započetjih nima sreče. Saj „Soča“ sama pravi, da ne taji, da bi „marsikaj še mnogo bolj razvijalo svojo narodu koristno delavnost, ako...“ — no, ta „ako“ je pač vedno tisti zlobni duh, ki tako rad prekriža račune in „podirati z na vsak cépec“. To poslednje je zvesto posnela iz svoje „skrbni

to ker se je Štefanija, ki je bila prej posebno pri srcu kralju Leopoldu svojemu očetu, omožila s priprostim lahkoživim madjarskim grofom Lonyayem, a je princezinja Luiza imela celo ljubavne razmere z navadnim poročnikom Matašič-Keglevičem. Ljudstvo pa deloma vendarle obsoja kraljevo postopanje in se je prigodilo v Bruslju že več demonstracij proti kralju.

Beda v Nemčiji.

V blaženi Nemčiji ni vse tako kakor mislijo tisti nemški odrešenci v naši državi, ki vedno skilijo preko črno-zoltnih kolov. Vled prevelike skoposti agrarcev je nastopila po vsi Nemčiji tolika draginja, da je ljudstvo še ne pomni take. Posebno je draginja v mestih, kar se tiče najvažnejih pridelkov živeža. Cene mesu so grozno poskočile, tako da povprečno ljudstvo ne more več jesti mesa. To prihaja od tega, ker so nemške meje vsled raznih živinskih bolezni zaprte uvozu in sicer iz Rusije, Avstrije in Nizozemske. K vsemu temu pa še preti ljudstvu nov državni dolg dveh milijard mark. Res lepi časi se bližajo za blaženo Nemčijo.

Nemiri v Stari Srbiji.

Listi poročajo o novih nemirih v sandžaku novipazarskem. Albanci so oboroženi udri na srbska tla ter napadli srbske voznike. Dva so vstrelili, tri pa odpeljali seboj.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Okrajni sodnik v Tolminu, g. M. Primožič je imenovan za c. kr. deželnosodnega svetnika in ostane kot voditelj c. kr. okr. sodišča še nadalje v Tolminu.

Častno občinstvo. — Starašinstvo občine Mavhinje je v svoji seji dne 23. sept. 1902 imenovalo za častnega občana preč. g. Antona Keber, vikarja, ob priliki njegovega zlato-mašništva in to v znak hvalečnosti za zaslužno 28-letno delovanje v tamošnji občini.

Starašinstvo občine Bilje je imenovalo tamošnjega g. kurata Ivana Rojca častnim občanom.

Zlato mašo je daroval v nedeljo pri Sv. Andreju na Koroškem znani slovenski misijonar duhovnik Jezusove družbe č. o. Fr. Doljak.

Poroka. — Na Iderskem se je v sredo poročil g. J. Ursič iz Mlinske z g.čno Marijo Sovdat iz znane rodovine Lemanove. Bilo srečno!

Potrjen zakon. — „Wiener Ztg“ objavlja da je potrjen načrt zakona, sklenjen v dež zboru goriškem, s katerim se uvaja posebna deželna naklada na porabo piva.

Deželni proračun potrjen. — Nj. Velič. cesar je sankcioniral deželni proračun naše dežele za l. 1902.

Preklic ministerijalne naredbe. — Finančno ministerstvo je z neko naredbo določilo da se sme občinska doklada na pivo v najvišji meri pobirati ne več po K 320 marveč po K 240. To naredbo je zdaj fin. min. preklicalo in se sme za naprej še vedno pobirati občinska doklada na pivo v največji meri po K 320 od hektol.

Otvoritev vipavske železnice. — Konečno vendar jedenkrat! In to prihodnjo sredo! Dne 1. oktobra se odpre in izroči javnemu prometu vipavska železnica. Dotično železniško osobje prišlo

za „Šolski Dom“. Jaz sem prepričan, ako bi mogočna in zmagojoča, ves goriški slovenski svet z jednim žarom sebičnosti — hočem reči: ljubezni obsegajoča „narodno napredna“ stranka v gosposki ulici ne bila „danes potisnena v zdravo opozicijo“, bilo bi marsikaj drugače; stavim, da bi ne bilo že jednega „nunca“ več v deželi, v „Narodni tiskarni“ bi se že davno vadili „na drogu“ goriški bratje Sokoli in „nekdo“ bi se še vedno vozil v I. razredu iz jedne dežele neverjetnosti v drugo. No, pa saj ni še vseh dnij konec in solnce še dolgo ne bode zadnjikrat zašlo, — dotlej pa naj bodo „kavci“ prepričani, da napredni „pristaši“ posežejo gotovoglobokoje v mošnice takrat, ko bo v to najprimernejši čas, ko bodo imeli bolj — konkretovano potrebo pred očmi — takrat bo tudi cekinovič bolj vestno opravljal svojo „potrebo“ in „Narodni sklad“ bo lahko „razvijal“ svoje delovanje v korist slovenskemu šolstvu v mestu Gorici — to bo takrat, ko goriški Slovenci ne bodo drug drugemu tako hudo zamerili, ako medsebojno skrbé za prospeh raznih narodnih društev in naprav.

je že preteklo sredo ter se nastanilo po kolodvorih kamor je namenjeno. Vsaj iz Ajdovščine se nam poroča, da je prišlo tje kakih sedem do osem družin železniških uslužbencev in sicer tako nenedoma in ob taki uri, da jim Ajdovci skoraj niso imeli dati kaj jesti t. j. seveda na prvi mah, ker niso bili na to prav nič pripravljeni. Otvoritev vipavske železnice vršila se bode pod geslom: „Tih, tiho, bratje...“ Otvoritveni vlak odpelje se namreč iz Ajdovščine proti Gorici ob peti uri in petnajst minut zjutraj in to brez vsakega svečanostnega nakita.

Da se stvar še primernejše izvrši, mogoče je celo da se opusti običajno žvižganje. Nam se zdi to celo prekasno ob 5. uri zjutraj in menimo, da bi bilo po gorenjem gestu še primernejše, ako bi se odpeljal otvoritveni vlak iz Ajdovščine ob — eni uri po polnoči, ko bo vsa vipavska dolina zavita v črno temo in ko bo vse prebivalstvo te doline ležalo v sladkem snu.

Večerni trgovski tečaj. — Opozorjamo v zadnjič vse prizadete, da se dne 1. oktobra t. l. ob 7. uri zvečer otvori večerni trgovski tečaj v „Šolskem Domu“. Kdor se še ni oglasil in se misli udeležiti tečaja, naj razzani to gosp. Premrou

Isti gospod nas prosi, da objavimo na razna njemu osebno stavljena vprašanja, zakaj da ne objavi otvoritev tečaja tudi v „Soči“, da je to storil dne 15 in 18. t. m. da pa „Soča“ v konsekvntnosti svoje politike to ignorira, dasi pasivno stvar odobrava.

Še enkrat „Šolski Dom“ in „Soča“. — Obljubili smo onemu barabi, ki se zagania v „Šolski Dom“ ter hoče odvrnati z lažmi srca slovenskih rodoljubov od tega prekrasnega zavoda, da mu damo za vsaki slučaj 20 K za „Narodni sklad“, ako nam dokaže, da ni bil vsprejet kak otrok v ljudsko šolo „Šolskega Doma“ zaradi tega, ker ni mogel obljubiti prispevkov V zadnji „Soči“ ta baraba retirira in hoče da se je to kar je trdil za letošnje leto, zgodilo lansko leto. Mi ponujamo barabčetu tudi za lansko leto po 20 K za vsaki slučaj, katelega nam je v stanu dokazati, da se je tudi v lanskem letu kakega otroka, ki se je hotel vpisati v ljudsko šolo „Šolskega Doma“, zaradi tega odvrnilo, ker se ni hotel obvezati da bode plačeval kak prispevek. Tudi je popolnoma zlagano, da bi mi v svojem listu kedaj rekli, da ne reflektiramo na prispevke za „Šolski Dom“ od strani pristašev „narodno napredne“ stranke. Tu je dana prilika barabčetu da nas zavrne. Pove naj nam namreč štev. našega lista, v kateri smo kaj takega pisali in citira naj mesto iz dotične številke, kjer se nahaja kaj takega kar on lažnjivo piše.

Kakó je začela napadati „Soča“ dr. Tumo! — Poč napism „c. kr. nemška vladnica v Gorici“ piše „Soča“ v svojem številu 101 z dne 20. sept. 1902 doslovno sledeče: „Nemški „Schulverein“ je vzdrževal v Gorici nemško ljudsko šolo, v katero je lovil pa kaj rad slovenske in laške otroke. — Vlada je že lansko leto sklenila odvzeti „Schulverein“ kos bremena ter ustanoviti na c. kr. vladnici tudi dva čisto nemška razreda“.

Potem ko je v tej notici poudarjala velike zasluge gg. poslancev O. Gaberšček-a in A. Štreklj-a na tem polju

Oj pridi zlati čas, oj pridi!

Ali pred vhom v to zlato prihodnost leže še visoki pragi, — pa ne hrastovi, kakor oni Marincičevi, za katere je dr. Tuma prevzel „špedicijo“. To je zopet afera, s katero ne bi smele biti v zvezi „klerikalne korifeje“, drugače bi grmelo v olimpu naprednih bogov, kakor bi razbijali sami železniški pragovi drug ob drugega in „sleparjev in varalic“ bi bilo toliko, da jih „Soča“ 7 let ne izmeče na svoje po ambri dišeče bregove. Zanimivo je pač v tej aferi dejstvo, kako si dr. Treo in dr. Tuma „podajata roki“. Dr. Tuma pošilja nadležne in denar hoteče stranke k dr. Treotu, naj toži — koga? Dr. Tumo? Ne! Kajti dr. Treo podpisuje za — dr. Tumo! Ljudje ki ne slišijo „trave rasti in plank žvižgati“, pravijo, da bi bilo lépo „podajanje rok“, ako bi bila ta napredna Dioskura obadva — deželna odbornika!

No, pa, ker čez 7 let vse prav pride, se do tedaj še lahko marsikaj zgodi. Takrat se utegne že tudi vedeti, kam „spadajo“ vse večje in manjše — „liberalne“ duše, pred katerih strupeno zblojenimi želi „trepeče“ svet. Moje, Homunculusovo

in zčila svoj „žolč“ po navadi na poslanca I. Berbuč-a, nadaljuje o tem predmetu tako-le:

„In za 43 takih otrok je c. kr. vlada ustanovila v Gorici čisto nemško šolo, dočim se nič ne briga, da nad 600 domačih slovenskih otrok nema javne slovenske šole. To bi imenovali lahko kitajske razmere, ako bi ne bile avstrijske špeciialitete! Po vseh pojmi, ki vladajo o ustanovitvi šol, ob številu 43 ni nikakega opravičljivega vzroka za obstanek te šole. — Dostavljamo še, da prof. Berbuč v dežel. šolskem svetu ni odrl ust proti tej pljuski vsemu dežel-nemu prebivalstvu!“

Vsak človek na Goriškem vé, da lansko leto, ko je vlada sklenila odvzeti „Schulverein“ kos bremena, je sedel v dež šolskem svetu dr. Tuma; prof. Berbuč je našel v tej zadevi že dogano stvar, ni imel torej prilike, protiviti se tej nameri.

Ker je torej sedel v dež. šolskem svetu takrat, ko se je obravnavala ta zadeva, dr. Tuma, a ne prof. Berbuč, zadene vsa „Sočina“ graja jedino le dr. Tumo in „Soča“ naj obračuna torej z njim!

Brez zdražbe ne gre pa ne gre.

— Za dni ustoličenja tržaškega škofa msgr. dr. Nagla smo posneli po „Edinosti“ vest, da so bili slovenski zastopniki tržaški pri škofu da se mu poklonijo. Rekli smo da jih je škof prijazno sprejel in jih ogovoril slovenski; opustili smo le dostavek, da je škof, ker še ne veš slovenskega jezika, nadaljeval v nemškem jeziku. Nad našo notico pa se „Soca“ zdaj, ko je vsa stvar že minula, drgne, češ da hočemo slepiti svoje čitatele, kakor da bi bil škof govoril le slovenski in ne le nekoliko ad hoc pridenih besedij v začetku odgovora. Kakor rečeno, beležili smo po „Edinosti“ dejstvo, da je tržaški škof slovenskim tržaškim zastopnikom na njih slovenski odgovor odgovoril tudi slovenski. S tem pa nismo še nikakor odobraval dejstva, da je moralo vsled vladnega zistema na Primorskem priti do tega, da je višji dušni pastir velike večine vernikov tržaške škofije Nemeč. Ali da je Nemeč, to je zopet dejstvo katerega ne more spreminiti nobeden in s tem dejstvom treba da računamo. Vprašanje je: ali nam bo hotel biti ta Nemeč pravičen, ali bo hotel spoštovati naš jezik in našo narodnost? Tržaški škof msgr. dr. Nagl je to slovenskim tržaškim zastopnikom obljubil, kakor jim je tudi obljubil da se hoče slovenskega jezika popolnoma naučiti. In kot znak njegove resne volje bil je ravno kratek odgovor v slovenskem jeziku na slovenski odgovor. In to hoteli smo povedati s svojo notico in nič drugega. Niti nismo hoteli ja mčiti da bode tržaški škof to svojo obljubo izpolnil, v čemer nas bode mogla prepričati jedino le — bodočnost.

To bodi političnim paglavcem in srboritežem pri „Soči“ na njih neslanosti naš odgovor!

Vežbanje našega ljudstva v pravem čutu. — Dr. Tuma si je postavil kot vzvišeno nalogo da hoče naše ljudstvo popolnoma izvežbati v pravem čutu. Po njegovem mn-nju pa se izvežba kdo v pravem čutu najbolj s — pravdami. Zato pa mora dr. Tuma skrbeti da poišče našemu ljudstvu prilik za pravde.

„Primorski List“ je objavil v zadnji svoji številki pod naslovom: „Še en-

menje je, da bode do tistih dob že dograjena nova norišnica v, ali brez „paviljonskega zistema“. V jednom „paviljončku“ se lahko naseli celo izvestno uredništvo, dočim se razni „sotrudniki“ zamorejo že prej naseliti v kakem drugem — „paviljončku“.

Marsikaj g. urednik, bi Vam imel še povedati, — a za sedaj bodi dovolj! Ker je baš lepo vreme, se podajem v lepo vinsko ravan ven proti Rihemberku, da si malce ogledam bližajočo se trgatév. Pri tej priliki potipam žilo rihemberskim talmi-naprednjakom, da-li se je že umirila od zadnjega „navdušenja“ katero je vnelo streljanje topičev in hrumenje mačje godbe o priliki izida obč. volitev. Zajedno se oglasim pri Maksu Ličnu da si privoščim par ocvrtih piščet, od onih namreč, ki so o priliki predvolitvene napredne veselice bežale pred groznimi zobmi, jeziki in čeljusti naprednjakov oskubljene v Ličnovo podstrešje. K piščancem si privoščim še kapljico „pristnega“ in konec bode ta, da skupno z Maksom zapojeva:

Lepa naša domovina,
Ki rodiš nam toľko vinal
Oh, „županova“ skomina
Mi ne pride iz spominal

krat dr. Tuma in kmet" dopis izpod Čavna, ki prikazuje dr. Tuma izvrstnega mojstra v svoji stroki.

Anton Marinčič iz Vitovelj kupoval je od tamošnjih kmetov železniške pragove za trdko Karplus z Dunaja. Pogodil se je z njimi namreč, da se pragi na licu mesta pregledajo in odobré. Potem pa da popelje lastnik iste na postajo v Gorico. Pogodil se je ob enem, da se plača posestnikom 80 od sto za pregledane in odobrene prage koj na licu mesta, ostalo pa, kadar pripelje prage na postajo. Ne vemo in tudi nas ne briga zakaj in kako da je prišlo do tega, ali prišlo je vendar, da je prevzel mesto Antona Marinčiča dr. Tuma zastopstvo Karplusove firme v tej kupčiji. Dejstvo je le da se ni hotelo izpolniti pogojev gledé plačanja 80 odstotkov za odobrene prage na licu mesta, marveč, da se je zahtevalo od posestnikov da pripeljejo prage na postajo v Gorico in da se jim bo iste še le takrat plačalo, ko bodo od zastopnikov Karplusove firme tam sprejeti. Da je to dejstvo, dokazuje to-le dr. Tumovo pismo do posestnikov:

Gosp. N. N.

Ker trdki Karplus ni mogoče izvršiti sprejemanje pragov na licu mesta v gozdu, in je nujna potreba, da se pragi takoj izpeljejo, vabim Vas, da prične takoj z izvažanjem izdelanih pragov, in sicer morajo biti mali in sredni pragi na postaji najkasneje do konca aprila t. l. ker jih sicer trdko Karplus več ne sprejme, in bode morali iskati Marinčiča, dočim ako jih sedaj izpeljete na kolodvor, Vam bode plačilo zagotovljeno. Za izvažanje velikih pragov imate čas do 25. maja t. l.

Da ne bode škoda trpeli, vabim Vas, da takoj prične s izvažanjem. Kadar izpeljete prage na postajo, Vam prevzete prage trdko Karplus plača naravnost v moji pisarni.

Ako bi se kateri pragov ne prevzel, potem se morete držati Antona Marinčiča kateri pa bode odgovoren za manjše plačilo.

V Gorici dne 24. apr. 1902.

Dr. H. Tuma.

Na to pismo so posestniki sicer ne radi speljali prage na postajo. Karplus je iste tudi vsprejel in odpeljal. Ko se je to zgodilo, šli so posestniki k dr. Tumu po plačilo za prage, kakor jim je v zgoraj navedenem pismu veleval. Ali dr. Tuma izgovarjal se je iz početka, da ni še prejel dotičnih izkazov, v katerih bi moralo biti povedano koliko denara ima vsaki prejeti in je dostavil, da bode dotične svote koj izplačal, ko te izkaze dobi. Posestniki so šli večkrat k dr. Tumi po denar za prage, a vsakokrat so dobili mesto denarja isti odgovor, češ, da „nima izkazov“. Konečno pa so vdobili od te strani to-le pismo:

V Gorici, 7. avg. 1902.

Spoštovani N. N.

Povabil sem Vas svoj čas, da izpeljete prage, katere je ukupil od Vas Anton Marinčič na postajo, in da udobite plačilo za sprejete prage naravnost od trdko Karplus. Pričakoval sem da se cela zadeva reši tako, da ne bode imel nikdo škode, ampak da pridete vsi do plačila, ter še Marinčiču ostane lep dobiček. Stvar pa se je izpremenila tako, da je Marinčič prejel denarja okoli 4400 gl., blaga pa je imel vsega plačati okoli 4000 gl., pragov pa še majnka na postaji 899 normalnih, 515 srednjih, 386 malih. Ne more se sedaj dognati, koliko je vsaki izmed Vas pragov pripeljal, posebno ker se na postaji ni zapisovalo, koliko jih je tali oni pripeljal. Svetujem vam, da se v tej stvari obrnete na odvetnika dr. Treo, kateremu bode stvar vsled nekaterih tožb že znana, ter tožite.

Podpričati bode seveda morali sedaj po vznikih in drugih, koliko pragov ste oddali, koliko velikih, koliko srednjih in koliko malih.

Anton Marinčič mora vsekako sedaj imeti v svojih rokah toliko, da bi vas vse lahko pošteno plačal. Za vsaki slučaj je pa še porok njegov brat Franc Marinčič za 2100 kron, tako da upam, da ne bode zgube. Spoštovanjem in pozdravom.

Za dr. H. Tuma: dr. Treo.

In zdaj je dana in po dr. Tumi priskrbljena prilika da se naši posestniki med seboj pravdajo ter vzbajo v pravnem čutu. Seveda pa da vsaka šola nekaj stane in tako bode stala tudi ta šola posestnike lepih novcev, katere bodo morali plačevati za ekspenzarie v katerih je dr. Tuma poseben veščak. Niso li napočili lepi in srečni časi za naše posestnike s prihodom dr. Tume v deželo, kar je „Soča“ vedno bobnala in je tudi Tuma po svojih shodih vedno povdarjal, o tem naj premišlujejo zdaj naši posestniki.

Ustoličenje mil. škofa dr. Fr. Ks. Nagla za kopersko škofijo bo v Kopru dne 12. oktobra.

Pričetek šolskega leta v centralnem semenišču. — Dne 2. oktobra prične novo šolsko leto v tuk. centralnem semenišču s slovesno sv. mašo, ki se bode darovala ob 8. uri v semeniški kapeli.

Šolsko leto na obrtni nadaljevalni šoli za zidarje v Renčah prične dne 1. oktobra t. l. Učenci, ki dokažejo, da so dovršili ljudsko šolo z dobrim vspehom, se bodo sprejemali dne 1. oktobra od 9—12. ure predpoldne in od 2—4 ure popoldne.

Roditelji, ki imajo za to šolo sposobne sinove, naj ne zamudijo te lepe prilike, ki ima namen izgojiti dobre in razumne rokodelce.

Vodstvo obrtne šole za zidarje v Renčah dne 24. septembra 1902.

Posetni in brzojavni urad. — Doslej je moral v II. nadstopje vsakdo, ki je hotel kaj brzojaviti ali kaj telefonirati, ker tam sta se nahajala ta dva urada. Vsled raznih pritožb pa je pošto upraviteljstvo odredilo, da se bode ta zgoraj navedena urada od 1. okt. naprej nahajala v pritličju in sicer blizu, kjer se odhajajo pisma. Tu pa se bodo oddajali brzojavi kakor tudi telefoniralo se bode lahko le od 7. ure zjutraj pa do 9. ure zvečer. Od 9. zvečer pa do polnoči oddajali se bodo brzojavi le še v 2. nadstopju kakor doslej.

Predavanje o severnem rtlu. — Sloveči raziskovalec severnega tečaja in najšitelj Franc Jožefove dežele, Julij vit. dr. Payer predaval bode dne 6. okt. t. l. v „Hotelu Central“ o svojem potovanju, izkušnjah in dogodkih na severnem tečaju. Kakor znano se je dr. Payer l. 1866 na povabilo dr. Petermanna udeležil avstrijske ekspedicije na severni tečaj, katero potovanje je trajalo cela štiri leta. Meseca marca in aprila 1870 l. je Payer na svojih trudapolnih izletih po sanah našel na vztočni obali Grönlandije Franc Jožefovo deželo. L. 1871 se je dr. Payer zopet podal na Sever, o kateri priliki je moral prestati velikih težav in nevarnosti med večnim ledom. Ladja „Tegetthof“ na kateri se je vršila ekspedicija, je l. 1873 zamrznila in močvno se je le z največjo težavo rešilo iz nevarnosti iščoč 96 dni in noči izhoda iz večnega ledu in tame.

Dr. Payer je kot slikar umetnik naslikal mnogo prizorov iz teh ekspedicij in jih razstavil po vseh večjih mestih Evrope.

Cene k temu predavanju so sledeče:

Sedeži: I. in II. 4 K, III. do VII. 3 K, VIII. do XII. 2 K.

Pil bi pa vsak h...č plačal pa ni! — Tako si je mislila dekla Hvaličeva, krčmarja na stolnem trgu, ko je klicala „stoj!“ Jožefu Urdihu iz Kostanjevice na Krasu, hotečemu izmuzniti se iz krčme ne da bi plačal kar je pojedel in popil. Seer pa ni imel Urdih s čim plačati, kajti imel ni revež niti božjega v žepu. A lačen in žejen bil je vendar. Pa vsi taki in enaki izgovori mu niso pomagali, ko je prišel k njemu redar, marveč iti je moral z njim v krasno novo justično palačo, kjer se mu je odmerilo za nekaj časa stanovanje, seveda tam zadej na dvorišču.

Biciklisti na šetališčih. — Po šetališču ob Solkanski cesti se dan za dnevom biciklisti vozijo v veliko nadlego in tudi nevarnost ljudem. Pisec teh vrstic je bil priča, ko je neki goriški biciklist prevrnil ženo z jerbosom vred. Seveda se je vsa vsebina raztresla, biciklist pa se je ubogi ženi posmehoval ter dalje vozil po šetališču. Redarje se malokdaj vidi. In vendar bi bilo prav, da se enkrat tudi laški gospodi zabiča, da slovenski kmet ni zato tukaj, da ga ona z biciklji podira. Prepoved mora veljati za vse in na vseh šetališčih.

Kolesar v jarku. — V torek zvečer se je vozil neki biciklist po dolgi ulici („via Lunga“). Bil je brez svetilke, a poleg tega tudi nekoliko nažehtan. Vsled tega prevrnil se je v jarek kjer je dalje časa ležal, dokler niso prišli ljudje do njega in ga spravili iz jarka.

Razpis štipendija. — Tukajšnja trgovska zbornica naznanja, da je razpisal štipendij v letnem znesku 400 K iz ustanove „Barona Hektorja Ratterja-Záhony“. Pravico do tega štipendija imajo dijaki, ki so goriški deželani ter obiskujejo kako trgovsko šolo, politehniko ali kak višji sličen zavod. — Prošnje se imajo vložiti do 15. oktobra t. l. pri tuk. trgovski zbornici. Opremljene pa morajo biti te prošnje in sicer: 1. s spričevalom, da je dotičnik vpisan v kateri gori navedenih zavodov; 2. s spričevalom zadnjih dveh semestrov ali pa z zrelostnim spričevalom; 3. z domovinskim li-

stom in pa s spričevalom o premoženjskih razmerah prosilca, koje oboje se dobi od dotičnega županstva.

Štrajk v Mirnu še ni končan, med delavci in gospodarji ni prišlo še do nobenega sporazumljenja.

Dva meseca ječe zaradi jedne zaušnice. — 39-letni Anton Torkar, posestnik iz Podbrda, zasolil je dne 7. julija nekemu Jožetu Šenku tako močno zaušnico, da mu je prebil ušesno mretnico. Zaradi tega je vdobil dva meseca ječe in mora plačati 50 K odškodbe za bolečine.

Požar na Čavnu pod Krnico. — V četrtke je neka deklina žela seno na gori za vitovsko cerkvijo. O polдне je zakurila, da si ogreje s seboj prineseno kosilo. Ogenj se je prijel suhljadi in se kmali razširil po gori. Prišli so gasit orožniki iz Šempasa, logarji iz Krnice in nad 200 mož iz Vitovelj in Trnovoga. Proti noči so omejili požar. Črez noč je gorelo le še kot kres. Poškodovani so nasadi. Škode na tisoče.

Grozna nesreča v Batujah. — Včeraj se je zgodila v Batujah grozna nesreča, Leopoldina Plahuta šivala je zvečer v pritličju hiše svojih starišev št. 40, spalnico pa je imela v I. nadstopju. Ko je nehala šivati se je podala k počitku. Vrh stopnic pa se jej spotakne noga in ona pade s petrolejsko svetilko, katero je nesla v roki, v svojo poleg stopnic se nahajajočo izbo. Pri tej priliki se vname svetilka in v sobi nastane ogenj. Leopoldina je hotela ogenj pogasiti, pri tem pa se ji vname obleka in h kratu je bila vsa v plamenu. Prestrašena začne na ves glas vpiti na pomoč, na kar so prihiti njeni stariši ki so se nahali v pritličju. Trgali so s svoje hčere obleko in gasili kolikor so mogli, a reva je bila že tako vsa ožgana po životu, da se je zgrudila v nezavest in so jo morali prepeljati v žensko bolnišnico v Gorici. A tudi oče Leopoldine se je tako nevarno ožgal, da so morali i njega prepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici.

Z Idskega nam poročajo: C. kr. ministerstvo in cestna državna uprava sta zagotovile občini Idsko 12000 kron podpore za popravo in zgradbo brana ob Soči s pogojem, da tudi dežela k stroškom prispeva.

Katoliško društvo slovenskih učiteljic je imelo dne 17. kimovca svoje redno zborovanje pod predsedništvom duhovnega voditelja, preč. g. župnika Iv. Kokošarja.

Podavši nam vrlo sliko o delovanju našega društva in o njegovem težkem stališču, izpodbudil je g. župnik redne člene, naj marljivo izpolnjujejo svoje stanovske dolžnosti ter označil, kako bi mogli izkoristiti društvena zborovanja v njihovo nadaljino izobrazbo. „Življenje posameznega človeka je prekratko, da bi vse sam izkusil; zato naj se druži z izvedenimi ljudmi“.

Predsednica je povabila redne člene k didaktičnemu predavanju, katero je bilo dne 24. septembra ob petih pop.

Dne 12. oktobra t. l. ob 9 in pol predp. bode predavala gospica Ana Klančičeva, učiteljica v Sežani, „kako naj stavi učiteljica vprašanja v šoli“.

Pevski tečaj začne dne 22. sept. ob 5 in četrt pop.

Prihodnje občno zborovanje bode dne 15. oktobra ob štirih pop.

Za redne člene, ki niso do dne 17. septembra t. l. še naredile izpit sposobnosti za učiteljstvo, razpisanih je 40 K za najboljši sestavek o predmetu:

„Le odpiraj oči, le napenaj ušesa kot zvesti čuvaj na domačem stolpu!“

Spisi naj se vložijo do zbornice meseca marca.

M. H. W.

Oznaillo. — Finančno ravnateljstvo v Trstu razglašja: V smislu § 200 zakona od dne 25. oktobra 1896, drž. z. št. 200, dolžni so posestniki hiš, v katerih se stanuje ali njih namestniki predložiti davčni oblasti v času, ki ga določi deželno finančno oblastvo, izkaz vseh v hiši stanujočih oseb; izkaz mora biti urejen po stanovanjih, odnosno prostorih za kupčijo; prei poslopih, ki so dana v najem treba je navesti tudi najemnino in morebitne podnajemodalce ter označiti ime in vrsto poklica ali pridobitka stanovnikov.

Podnajemodalci morajo naznaniti svoje podnajemnike in najemnino, ki jo ti zadnji plačujejo, gospodarski glavarji (družinski glavarji) pa vse k njih gospodarstvu spadajoče osebe, katere imajo svoje dohodke.

V smislu omenjene zakonske določbe in člena 39 izvršitvenega prepisa k drugemu poglavju označenega zakona, razglašenega v državnem zakoniku št. 108 iz leta 1897, se s tem pozivajo radi pripravljanja priredbe osebnega dohodnega davka za leto 1903, posestniki hiš

ali njih namestniki, da oddajo omenjene izkaze in sicer v neposredne državne mestu Trstu in o okoličanskih občinah pri c. kr. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji Goriško-Gradiščanski pa in v mejni grofiji Istrski pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih od 1. do 31. oktobra 1902. Do ravno istega roka morajo podnajemodalci, odnosno gospodarski glavarji izgotoviti gori imenovane podatke. Stanovnike je izkazati po stanju, kakor je bilo dne 1. oktobra 1902.

Uzorci za izkaze lastnikov hiš, ki dane v najem in takih, katere lastnik rabi sam, kakor tudi oni za izkaze podnajemodalcev in gospodarskih glavarjev dobje se brezplačno pri pristojnih davčnih oblastih l. stopinje (tedaj v Trstu z okoličanskimi občinami pri c. kr. davčni administraciji; na Goriško-Gradiščanskem pa pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih).

V smislu člena 39 omenjenega izvršitvenega predpisa morajo vsi najemniki, odnosno gospodarski glavarji, stanujoči v hišah danih v najem, izkaze, ki jim je napraviti (stanovalske izkaze), oddati hišnim posestnikom, kateri potem sestavijo na njih podlagi svoje izkaze (hišne izkaze) ter jih potem oddajo pristojni davčni oblasti.

Ako so uzorci, ki jih sestavijo stranke, odnosno gospodarski glavarji (stanovalski izkazi) in koje je priložiti uzorcu hišnega posestnika (hišni izkaz), primerno izpolnjeni, ni treba njih vsebine prepisovati še posebej na izkaze.

Teh obveznosti najemodalcev so pa oproščeni posestniki hotelov in gostilnic glede potnikov, ki se pri njih ustavljajo, ako isti pri njih ne bivajo dalje nego tri mesece neprestano.

Določbo kazni zaradi odrečenih ali vedé napačno danih podatkov glede hišnih stanovnikov obsega § 247 zakona od dne 25. oktobra 1896 drz. zak. št. 200. Isti se glasi:

„Kdor odreka po smislu § 200 tega zakona od njega zahtevano pojasnilo o prebivalcih kake hiše, ali je dal vedoma napak, se kaznuje z globo 400 K“.

Podporno društvo za slov. visokošolce v Pragi začenja s prihodnjim mesecem zopet svoje delovanje. Odbor se obrača k vsem prijateljem društva z nujno prošnjo, da se v to leto spomnijo slov. visokošolcev v Pragi s pošiljativjo in nabiranjem prispevkov, prirejanjem zabav ter se prigrasijo za poverjenike društva.

Društvo je izdalo tokom šestih mesecev minulega leta 883 K; to je najlepši dokaz, kako potrebno in kakega pomena da je društvo, ter bodi onim rojakom, ki do sedaj še niso pristopili društvu, v vzpodbudo in nagib, da to store čim preje!

Oni visokošolci, ki nameravajo priti na praško vseučilišče ter računajo na podporo društva, pozivljajo se, da svoj prihod in svoje aspiracije tako j pismeno naznanijo

Za odbor:

Jos. Germ

tajnik.

Fr. Tomšič

predsednik.

Na hrv. gim. v Pazinu se je vpisalo letos 170 dijakov in sicer v I. razred 48, v II. 32, v III. 44 in v IV. 46 učencev. Na novo so prišli podučevati na ta zavod gg. Martin Zgrabljic, Krmpotić in Majžer.

Občinske volitve v Tinjanu v Istri. — Dne 24. in 25. t. m. so se vršile v Tinjanu pri Pazinu občinske volitve. Ker je nastal zaradi osebnih ozirov med tamošnjimi hrvatskimi uplivnejšimi možmi prepir, porabili so Italijani to priliko da so se z vso silo vrgli na to obćino ne da bi štedili ni časa ni denara. Prišli so v Tinjan od vseh vetrov Istre: iz Poreča, iz Pazina, celo zloglasnega Krstica ni manjkalo in začeli so na tak nesramen način podkupovati tamošnje hrvatsko ljudstvo, da ne bi tega nikdo verjel, ako bi ne videl na svoje oči te grde gonje. Zaradi osebnih mržnje proti dosedanjemu županu g. Šime Defarju dali so se podkupiti od Italijanov in zavesti ter tako postali izdajalci svojega rodu tudi nekateri premožnejši in uplivnejši hrvatski posesniki iste obćine. Vsa stvar je bila tako naperjena, da so bili Italijani popolnoma prepričani da zmagajo, kar je bilo razvideti zadnje dni iz vseh ital. listov, donasajočih dolga poročila o pripravah za te občinske volitve.

Pa — varali so se ti nasilneži hudo, kajti pri volitvah zmagala je poštena hrvatska stranka. Včerajšnji „Piccolo“ je vsled tega popolnoma iz sebe in nakupičil je o tej volitvi toliko neumnosti in laži, da se mu mora vsakdo smejati, kdor pozna tamošnje razmere.

Vinska letina v Istri. — Iz Pazina pišejo: Srednja Istra, kjer se pride luje največ belega vina, nadeja se dobre vinske letine. Grozdja je sicer manj od lani, a vino bo boljše. — Izredno lepo

vreme v tem mesecu pospešuje zoritev prav dobro. Trgatev prične se prihodnji teden. Cena grozdja ni še določena, a govori se, da bo črno dražje od belega. Namizno grozdje plačuje se po 18 do 24 vin. kg.

Tržaški državni redarji so predložili redarstvenemu ravnateljstvu spomenico, v kateri zahtevajo zboljšanje svojega položaja. Zlasti povdarjajo, naj bi se rezerve odpravile in naj bi se dajale primerne odškodnine v slučajih, ko si redarji morajo po cele dneve in včasih tedne kupovati hrano izven svoje družine.

Pet telet je storila krava barona Liechtenberga na Dobravi pri Črnučah na Kranjskem. Krava je 10 tednov prezgodaj storila. Teleta so bila mrtva, in sicer ena telica in 4 junčki. Ta dogodek je vendar nekaj nenavadnega.

Volitve v deželni zbor štajarski. — „Dumovina“ piše: Ker so dnevi volitve v deželni zbor že določeni, stopil je ožji odsek zaupnih mož spodnještajarskih že 12. septembra v Celju skupaj v posvetovanje o potrebnih pripravah za volitve. Kakor čujemo, bo se ta odsek v kratkem še enkrat selil v Celju, da se pogovori zaradi sklicanja občnega shoda zaupnih mož celega slovenskega Štajarskega, tri katerem se bodo definitivno imenovali in proglasili kandidati ter ukrenili daljni, končno veljavni sklepi za postopanje narodne stranke.

Burna seja dunajskega starašinstva. — V torek zvečer je imel dunajski mestni svet svojo sejo. Nekateri starašine so vprašali župana dr. Luegerja zakaj ni dal letos tiskati volilne liste. Župan je odgovoril, da zaradi tega ne ker ni bilo zato dovolj časa. Na to začel je posebno razgrajati znani žid dr. Ellbogen in je prišlo med njim in županom do burnega pričkanja. Na zadnje bil je Ellbogen zaradi njegovega židovskega ponašanja izključen od dveh sej.

Lov na defraudanta „Länderbanke“ Jellineka. — Dunajska policija je mnenja, da je Jellinek na Dunaju. Zaradi tega se jako strogo nadzorujejo vse bolj gostilne na Dunaju. Dozdaj je bilo aretiranih že 24 oseb samo zaradi tega ker so bile nekoliko podobne Jellineku. Seveda so jih takoj izpustili. Da bi Jellinek vodil policijo za nos, položil je kakor smo že poročali, nekaj svoje obleke na obrežje Donave in sicer za to, da bi policija mislila, da se je vtopil. Med drugimi rečmi so se nahajale tudi zapestnice in gumbi, katere je Jellinek malo poprej kupil v neki prodajalni v Kremisu; seveda so bile zapestnice in gumbi male vrednosti, dočim je Jellinek nosil navadno na lepih zapestnicah jako dragocene gume.

Proti obnovljenju vinske klavzule so se začeli zadnji čas na Ogerskem tamošnji vinogradniki jako živahno gibati. Tako prirede v ta namen dne 28. t. m. javen shod v Hegyalija kateremu bo sledilo še mnogo drugih takih shodov.

Koliko črnila se porabi v pariških šolah. — Mesto je kupilo ravnokar pri pričetku pouka v svojih elementarnih šolah 17.000 litrov črnila za 8000 frankov. In ta množina bo jedva zadostovala, ako se pomisli, da obiskuje pariške elementarne šole 180.000 dečkov in deklic, ki porabijo posebno v prvih razredih za okorne črke in packe lepo množino črnila.

Koliko se pridelava kave na svetu. — V zadnjem letu pridelali so kave 15 in pol milijona vreč, katerih vsaka tehtala 60 kg. Samo v Braziliji pridelali so 11 in pol milijona vreč, v Arabiji 225.000 vreč.

22 otrok. — V Minneapoliju v Ameriki živita bogata posestnika imenom Shandrov, ki nista imela nič otrok. Te dni je nakrat pričelo kričati v njihovi hiši 22 otroških grl. Ljudje so se začudeni izpraševali, kaj to pomeni. Zakonska sta to kmalu pojasnila. Šla sta v sirotišnico in vzela za svoje 22 otrok, katere hočeta vzgojiti.

Čudovito jezero. — Dne 31. julija t. l. zborovalo je v Londonu akcijsko društvo, ki si stavi namen izsušiti malo jezero Guataviva. Stari indijanci so smatrali jezero svetim in so najdragocenejše stvari metali v jezero. Ko so prišli Španjolci v Južno Ameriko, bili so grozno lačni zlata. In indijanci so iz ogorčenja pometali vse svoje zaklade, zlato, zlate posode, smaragde in druge dragocene kamne v jezero. Sodi se, da so na dnu jezera nahajajoči se zakladi vredni ed. najst. tisoč dvesto milijonov goldinarjev. Pred 200 so leti že Španjolci poskusili z osušenjem jezera, toda posrečilo se jim ni, vendar so našli precej dragocenosti. Angleži sedaj kopljejo strugo, s katero nameravajo do aprila 1903 osušiti jezero.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznico
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Velika zaloga
gotovih oblek
vsake vrste in vsake mere.
!!! Brez konkurence !!!

ANTON KRUŠIČ,
trgovec in krojaški mojster
v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

Anton Kuštrin
Gosposki ulici h. št. 25.
(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljšveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Valentinčič
Josip
pekovski
in razno mojster
pecivo, ki priporoča
jevednosveže
Pekarija se nahaja
v GORICI,
v Raštelju hiš. št. 29.

BRIVNICA
Anton Pucelj
priporoča svojo
brivnico v Gorici
na Travniku, in
brivsko podružnico
v ulici Tre Rê, 16.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v silih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.
Cene zmerne. Postrežba poštena.

ZAHVALA.

Globoko potrti vsled nenadne izgube svojega iskreno ljubljenega sina oziroma brata

Avgusta Bajc-a,

se zahvaljujemo iz dna srca vsem onim blagim dušam, ki so povodom smrti nepozabnega pokojnika izrazili svoje sočutje oziroma ga tako izredno številno in častito spremili k večnemu počitku.

Vzlasti pa smo dolžni zahvaliti se domačemu preč. gosp. župniku Valentinčič-u za opetovano tolažbo, gg. šolskima nadzornikoma Finžger-ju in Lasič-u ter bližnjim gospodom učiteljem, dalje vsem onim milim prijateljem, ki so od blizu in daleč prihiteli izkazati zadnjo čast; domačim častitim rodbinam pl. Degraz-jevi, Žnidarčič-evi, Vižintin-ovi, Mozetič-evi, Lasič-evi, Hebat-ovi i. dr. za opetovano tolažbo in preskrbo veličastnega sprevoda; posebno hvaležni smo domačim in tujim darovalcem mnogih prekrasnih vencev, dragim sovaščanom za ogromno udeležbo in gg. pevcem za obe ginjaivi žalostinki; slednjič vsem onim, ki so na toli ginjaiv način počastili spomin pokojnika, nam pa s tem dajali najizdatnejšo tolažbo v teh težkih urah, in katerim se osebno ne moremo zahvaliti. — Bog sam plačaj vsem!

V Renčah, 24. sept. 1902.

Žalujoča rodbina Bajc.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroškega in kranjskega lesa ter pohištva, rakov (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanje“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesa, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenci in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za kretnarje, zasebnike itd.

v Pevmi,

za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Sloveči profesorji
medicinske in zdravniške
priporočajo

Tinktura za želodec

lekarnarja
Gabrijela Piccoli-ja
v Ljubljani,

dvornega zalagatelja Nj. svet papeža
kot sredstvo, ki krepi želodec,
vzbuja tek, pospešuje prebavljanje in odprtje telesa, posebno
zdravilna za one, ki trpe na za-

staranem zaprtju.
Tinktura za želodec razpošilja lekarnar PICCOLI v Ljubljani v skatljicah z 12 steklenicami za K 252, z 24 steklenicami za K 480, z 36 steklenicami za K 700, z 70 steklenicami za K 1300. Poštni paket pod 5 kg.

Se prodaja v lekarnah v Gorici, Tolmini, Trstu, Istri in Dalmaciji po 30 vin. steklenica.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za bližajočo se letno dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voille de Lanie, Tennis, Oksford, piqué luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbi. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zavese, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odjev, koftov, srajc, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborno perilo, katero se razprodaja 15% pod ceno, dokler je še zalogo.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki, ovrtniki, zapestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

== Vse po najnižjih in stalnih cenah! ==

Na željo se razpošiljajo vzorci poštne prosti.

TISKA:

Časopise

Knjige

Diplome

Trgovske račune

Cenike

Vabila za veselice

Pisma s firmo

Razne etike

l. t. d.

NARODNA =
= TISKARNA
v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

Tisk za duhovnije

Plakate

Sprejemnice

Računske sklepe

Pobotnice

Razne posetnice

Poročnice

Osmrtnice

l. t. d.

Izhaja vsak torek in soboto v tednu ob 11. uri popoldne za mesto er ob 3. uri popoldne za deželo. Ako pade na ta dan praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemani ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K., polletno 4 K. in četletno 2 K.

Prodaja se v Gorici v tobakarnah Schwarz v Šolskih ulicah in Jellersitz v Nunskih ulicah po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnštvo se nabajata v „Narodni tiskarni“, ulica Veturini h. št. 9.

Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnštvo „Gorice“. Oglasi se računajo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Trnjeva pota Jugoslovanov.

Kakor da merodajni činitelj v naši državi ne vidi, kaj se kuha tu doli na Jugu, — kakor da je ta činitelj sploh obrnil svoj obraz od našega Juga, — tako se godi državi in cesarju najzvestejšemu prebivalstvu tu doli, Slovincem in Hrvatom! To najzvestejše prebivalstvo je v čedalje večji nevarnosti ne le za svoj narodni obstanek, marveč tudi za obstanek življenja in imetja. To najzvestejše prebivalstvo je skoro izpostavljeno na milost in nemilost elementom, ki hočejo vse drugo nego obstanek Avstrije — in merodajni činitelj tega ne vidi, ali viditi noče in ne bode videl tako dolgo, da bode prepozno!

Dogodki, ki se v zadnji čas kupičijo na jugu monarhije, pričajo da je proti slovanskemu prebivalstvu tu doli organizovana neka tajna in skupna akcija vseh irredent v svrhu da se Slovani čim prej uničijo. Na Hrvatskem, osobito v Zagrebu prizadeva se madjarska irredenta da bi na razne načine škodovala Hrvatom in jim izpodgrebla lastna domovinska tla. V ta namen ima razpreženih neštevilno zanj. In jedna takih zanj so srbski naseljenci na Hrvatskem, kateri raje služijo madjarskemu šovinizmu nego skupnosti s Hrvati v blagor slovanske ideje.

Tako se je zdaj doznalo, da je v Zagrebu izhajajoči srbski list „Srbobran“, baje od madjaronov vzdrževani list, ki ima nalog hujskati proti Hrvatom in jih na razne načine žaliti in poniževati v narodnem ponosu in zgodovinskem pravu. Delo te madjarske politike so bile zadnje demonstracije v Zagrebu, katere naj bi postale usodepolne za Hrvate in so deloma tudi že postale. Značilno za stvar je namreč to, da hrvatski ban in veliki madjaron Khuen Hedervary in hotel konfiscirati onega razdaljivega članka v „Srbobranu“ ter je tako posredno zakrivil dogodka, kakoršni so bili. In zdaj so oni madjaroni, ki stojé za kulisami cele te igre, polni ogorčenja proti Hrvatom in polni sladkih besedi za pristaše „Srbobrana“. Poleg madjarske irredente pa vrši prav sistematično skrito delo izpodkopavanja narodnega obstanka Hr-

vratov — nemška irredenta v zvezi z židovstvom. To vidimo v trgovstvu in v napredujoči industriji. Od dne do dne se množi število nemških trgovin na Hrvatskem, v katera znaša hrvatski narod svoje prislužke, a kolikor je drugih podjetij, so z malimi izjemami tudi vsa v rokah Nemcev in židov. O žalostni resnici tega nas že dovolj pouči pogled na in-seratno stran — domoljubnih hrvatskih listov samih, kateri se ne branijo zaslužka, ki jim ga nudi — tujec. Tako se torej — druga poleg druge — a sistematično prizadevata madjarska in nemška irredenta, da bi uničile narod hrvatski na Hrvatskem.

Nič boljše, a v nekem oziru še slabše se godi Hrvatom v Dalmaciji. Ondi se jim je boriti proti italijanski irredenti.

Italijani kakor i Madjari in Nemci sovražijo hrvatsko politično misijo združenja Dalmacije s Hrvatsko in tem potom ojačenje hrvatskega naroda. Proti temu domoljubnemu prizadevanju Hrvatov spravljajo v boj vse, kar se spraviti da. A pri tem se srečavajo stremljenja teh irredent samih. Madjari od svoje strani hočejo vso Hrvatsko s hrvatskim Primorjem in Dalmacijo vred za svoje „veliko madjarsko kraljestvo“; Italijani sanjajo o Albaniji, s katero hočejo, da se združi Dalmacija, pa makar še Črnagora, domovina italijanske kraljice Jelene, — a Nemci Madjarom in Italijanom čez glavo okupirajo vse te pokrajine s svojo gospodarsko politiko, katera naj jim služi za podlago političnim pridobitvam. Tako se šopirijo na rodni hrvatski zemlji kar tri irredente h kratu ter pijejo hrvatskemu narodu mozeg in kri kakor zajedajoči polipi.

V Dalmaciji pa se je Hrvatom boriti v prvi vrsti proti italijanski irredenti, katera razvija tu svoje najživahnejše delovanje. Velik napredek hrvatsva v Dalmaciji jako v oči bode irredento in to zlasti v ustanovitvi hrvatske gimnazije v Zadru, v snovanju narodnih in gospodarskih društev in v splošno napredujoči narodni zavesti dalmatinskih Hrvatov. Zaradi tega se Italijani na razne načine znašajo nad Hrvati in to posebno s pouličnimi demonstracijami in z napadi na hrvatsko

prebivalstvo. Krona temu počenjanju irredente pa je napad, ki se je izvršil minule nedelje v Zadru pri belem dnevu in v pričo velike množice ljudstva na morski obali. Lahonska fakinaža je tu mirno svojo pot gredočega hrvatskega pesnika Katalinića-Jeretovega ter njegova tovariša Kisića in Šarića, prvi sotrudnik „Narodnega lista“ in drugi hrvatski knjigarnar v Zadru, napadla z hoksarji in palicami ter jih tako pretepla, da ležita pesnik Jeretov in urednik Šarić nevarno ranjena. To se je zgodilo pred očmi lahonske, na obali se sprehajajoče množice. Značilno pri tem je bilo, da ni bilo videti nobene straže, ter še-le potem se je približal jeden policist, ko je bilo grdo dejanje že izvršeno. Ta okolnost že sama na sebi priča, da je bil napad pripravljen ter da je bila v sporazumu z napačalci tudi zadarska policija.

Iz tega dogodka se da očitno posneti, da se proti Hrvatom organizuje cela vojna, da s silo doseže kar se ne da doseči z moralnimi in postavnimi sredstvi. Ta irredentovska vojna proti Jugoslovanom se pripravlja pa iz Trsta kot središča irredentistiške propagande za Istro in Dalmacijo.

Kako se pripravlja ital. irredenta, da izvede na jugu svoj političen načrt, o tem jako poučljivo piše Spljetsko „Jedinstvo“ ki pravi mej drugem: „V zadnjem času se italijanski podaniki trumoma priseljujejo v Dalmacijo in vse to je podobno namenu Italije, da hoče v Dalmaciji nastopiti tako, kakor nastopa v Albaniji. Naseljuje svoje ljudi, pošilja svoje Villare, da pregledujejo „Legine“ šole. To se godi kakor v Tripolisu. Ondi nima Italija ne italijanskega naroda, ne domačega ital. prebivalstva in vendar hoče imeti Tripolis. Ko so Francozje obrnili oko na Tripolis, brž je Italija poslala tija 60.000 svojih podanikov brez kruha.

Zdaj čujemo, da se iz Trsta odpravlja več italijanskih podanikov, ki so se ondi pečali s trgovino ali kako obrtjo. Od vsakih 10 teh ljudi se morda po 1 vrne nazaj v Italijo ostalih 9 pa gredo v Istro ali v Dalmacijo. Predlanskem in lani se je čulo, da se je Avstrija na-

jem „Zlatorogu“, četudi za kako novo pomnoženo izdajo tega poema...

Ker je pa vsake lepe reči jedenkrat konec, moralo je biti konec tudi mojega romantičnega življenja v gorah, — to pa že radi tega, ker je postalo nekam — hladno. Vrnil sem se zopet v solčno Gorico, kjer je ravnokar pričelo — šolsko leto. Koj o svojem povratku pa že čitam v „Soči“ nove jeremijade o „slovenski mestni šoli“, katere lajna ta „lajerkosten“ vsako leto o tem času z vedno tistimi akordi, kakor Picetova lajna: „Hem-ta, hem-ta, hem-ta-ta!“ Da še do danes ni prilajnal „javne“ slovenske mestne šole v Gorici, ni nobeno čudo, ker s takimi glasovi se nikdar ne prilajna kaj dobrega. Čudom se sicer moram čuditi, kako je to, da še „Narodni sklad“ ni zidal te šole, ko je vendar javna tajnost, da je „cekinović“ že toliko „produciral“ za njegovo blagajno, da bi na onem prostoru ob ljudskem vrtu, kjer so se nekdanj gugale opice in kateri prostor so kupili „nar.-napredni“ „mecenji“, že lahko zidali in ustanovili ne le „Trgovski dom“ marveč tudi „Javno mestno slovensko šolo“ in sicer dugo

sproti Italiji obvezala na neke čudne privilegije in zaščito italijanskih podanikov. Dobro bi bilo, da se izkaže, koliko je na tem resnice! Nekako „slučajno“ pribajajo v Dalmacijo bivši italijanski ministri, pride Villari in drugi in dalmatinski italijanaši okoli njih kakor sluge lordov!

V Splitu je zgrajena „Legina“ šola, v katero lovijo Italijanaši hrvatske otroke na zvijačen način. A kar je še najžalostnejše, dalmatinski irredentovci so našli izdajico Hrvata, da na tej šoli potajuje svoj lastni rod za plačilo in vzgaja sovražnike hrvaškega naroda! Itd. itd.“

To so torej dejstva ki glasno kriče o krivici, ki se dogaja Jugoslovanom na avstrijski zemlji. Italijanska, madjarska in nemška irredenta delajo vstrajno na tem, da ugonobijo slovansko prebivalstvo narodno in gospodarski, a vlada ne gane z mezincem, da bi zaustavila ta ob jednem i državi nevarni tok tujih irredent, — nasprotno, vlada pošilja na Jug in nastavlja tu na najvažnejša mesta osebe, od katerih ni pričakovati, da bi omejevali to nevarno delo. Kako pa naj mislijo Jugoslovani i na samooobrambo, ako se jim vežejo roke od strani činite-ljev, ki hočejo jednako pravico za vse narode pod žezlom habsburške monarhije in ako se jim pred očmi vlade na javni cesti pri belem dnevu pobijajo njih pesniki, učitelji naroda in širitelji prosvete, kakor bi bili najnevarniši razbojniki?

Dopisi.

Iz Nižine dne 19. septembra. Ob letošnjih počitnicah sem bil prišel tudi do laške meje pod Muzac, v vas Breginj, ki je bila dolgo pod beneško vlado. Ali vendar so ostali tam še krepki Slovenci; seveda so med njimi tudi nekateri dresirani naprednjaki. Čudil sem se njih iznajdljivosti, posebno pa še napisu na obcestnem zidu, kjer je vdolbeno: Boc in narod z naprednjaki! No, Boc je bil menda Jud, če sem prav podučen, in vse kaže, da goriški naprednjaki in Judi bi znali biti sorodnih misli. Morebiti je

„narodno - napredne“ stranke, katere okrožnica je obetala obljubljeno deželo goriškim Slovincem, bi bilo, soditi po njih mogočnem nastopu ondi pred — volitvami, tudi mogoče izcoprati od „vlade, Pajerja in Lahov“ to šolo za goriške mestne Slovence, da bi ne bilo treba hoditi njih otrokom v „gnjilo poslopje Podturnom“ ali celo v laške šole. Saj njih odločen nastop v vseh narodnih rečeh in njih diplomatska zveza s Pajerjem in Lahi“ je jamčila vže v naprej za take pridobitve „nam v korist“. Stakimi pridobitvami bi se bili pa tudi za vedno „pricvrli“ k srcu našega naroda in vse „napredne“ šarže in korifeje postale bi čez noč sami „ljubljeni naroda“, kajti svet je že tak, da po dejanju sodi moža...

Ker so pa tem vročim „ljubiteljem“ naroda podrli, s „poleni pod noge“, vse krasne načrte ti preklicani „klerikalci“ vsled njih zveze „z vlado, Pajerjem in Lahi“, zato morajo otroci goriških mestnih Slovencev hoditi vsi v laške šole. Razveseljujejoče dejstvo pa vendar ostane, da je Gorica, vključ „vlade, Pajerja in Lahov“ in vseh obiskovalcev laških šol na slo-

LISTEK.

Sobotno pismo.

(Pise Homunculus.)

Zdaj, v tem lepem času, g. urednik, sem se sprehajal po romantični strani naše divne goriške domovine, katera tako dopade našim črno-rudeče-zoltim in našim belo-rudeče-zelenim prijateljem, tako zelo, da bi jo, iz ljubezni do nas Slovencev, najraje pojedli s čespljami, figami in bučami vred, a si zalili žejo potem z našimi slovečimi in neuravnanimi hudo-urniki. Mudil sem se ponajveč gori v bovskem hribovju, okolu izvirka bistre Soče, po Trenti in do pod Triglava. Koliko rajskih hipov se zares tu vžije, — o to se ne da popisati v tisuč „sobotnih pismih“! Pri izviru Soče sem imel „ime-nitne“ sestanke z Vilo te naše domovinske reke, tako nebeško opevane po našem gorskem slavčku Simonu Gregorčiču.

Sestajala sva se prav mnogokrat in tu mi je razodela marsikatero skrivnost. No, morete si misliti, da se je tudi tožila o nekih „sinovih domovine“, kateri brezstidno zlorabljajo njeno čisto ime za nerodoljubno delo. „Nikdar bi ne bila

nije, ki z a puhli denar prodaja strup, s katerim zastuplja mojemu ljudstvu medsebojno ljubav in ljubezen do domovine ter njegovih najboljših uzorov! Ako bi mogla, pridrla bi zaradi tega s svojimi valovi nad to izdajsko srce, a prizanesla tujcem, ker izdajalec svojega naroda je hujši od tujca-sovražnika. Toda vsako zló se maščuje in huda kazen zadene prej ali slej — jedenkrat pa prav gotovo! — tudi to prokleto neslovensko srce!“ Tako je tožila Vila bistre Soče in se zagnila v rose tuge in žalosti, da je slovenski narod na Goriškem morala zadeti usoda izdajstva njega lastnega sinu...

V gorah sem tudi opazoval večnega jnda „Ahasverja“, — (kateri pa trdi v št. 101. „Soče“, da noče biti ne jud ne Ahasver) — in o katerem pa nisem dobro znal ali išče svoje smrti, ali one trentarskega vikarja Abrama, katerega menda neprestano zalazuje — bajé z namenom, da bi se „pomenil“ z njim na — šest... pardon: na štiri oči. To srečavanje v gorah je imelo na sebi zares nekaj demoničnega, skoraj groznega in ako bi živel še danes nemški pesnik

pa hotel delavec ali provzročitelj napisa, naj bi bil Bog z njim. Skoro bi se upal trditi, da je to drzna misel, ker delajo ti ljudje tako dosledno-izdajno že toliko let prav po namenu framasonov, ki so imeli 5. septembra v Genfu na Švicarskem poseben zbor, kjer so se posvetovali seveda, kako bi se bolj vspešno vojskovali proti katoliški cerkvi (najbrže jim ne gre prav, kakor bi hoteli in potrebujejo še izdajnih duš). Sicer pa tudi nisem prepričan, da prebivalci ondašnjega okraja plačujejo obilne doklade cestne za to, da bi se uganjale take nerodne burke na njih račun, ali z njihovim denarjem. Prav bi bilo vsekakor, da bi slav. cestni odbor dal odstraniti ta imenitni naprednjaški napis na stroške poslednjih.

Iz Polzele na Štajerskem: Cenjena „Gorica“! — Ker Te tudi tukaj prav z veseljem čitamo, pa že smeš nekaj od nas slišati. Tukaj stanuje neki upokojeni učitelj Kunstič, ki se tudi šteje med tiste „naprednjake“ ki so na Goriskem vrgli narodnost pod klop. Smeli bi ga tudi imenovati „liberalnega agitatorja“. Večkrat, menda vsaki dan ga vidiš po vasi z „Narodom“ se sprehajati. Smešil je le nekatere, drugo ljudstvo pa se je začelo zavedati, je spoznalo kakšni sovražniki so jim njegovi listi, kakor „Slov. Narod“, „Štajerc“ itd. To pa Kunstiča hudo peče. Zadnji čas ga pa že vidiš z drugo, zelo umazano cunjjo, namreč „Sočo“. Človeče menda misli s tem kaj doseči, kar z „Narodom“ ne more. Toda motiš se! Mi res še te cunjje dozday nismo poznali, pač pa jo je razkrila cenj. „Gorica“, katero z veseljem čitamo. Oj ubogo revše! Mi te le pomilujemo in svetujemo, da bi bilo veliko, veliko bolje, ako bi sedaj na starost počival. Agitacijo pa pusti pri miru, videl bodeš, da ti mi le dobro svetujemo, kajti pošteno slov. ljudstvo se je vzdramilo in hoče iti „naprej“, „liberalci“ gredo pa — nazaj.

Politični pregled.

Državni zbor.

„Deutsche Volkszeitung“ piše da bode državni zbor sklican na dan 20. oktobra.

Razmere na belgijskem dvoru.

Po smrti belgijske kraljice Henrijete se listi mnogo pčajo z razmerami na belgijskem dvoru. Belgijski kralj Leopold je živel baje do zadnjega v nesoglasju s kraljico Henrijeto, a istotako s svojima hčerama princezinja Luizo Koburško in Štefanijo, udovo avstrijskega prestolonaslednika carjeviča Rudolfa, zdaj omoženo grofco Lonyay. To nesoglasje se je posebej pokazalo ob smrti belgijske kraljice. Ko je prišla Štefanija k mrtvaškemu odru svoje matere v Spaa, jej je kralj dal sporočiti, naj zapusti belgijsko ozemlje ker je ne smatra več za svojo hčer. Štefanija se je jokajoč poslovila od svojih rojakov, kateri so jo simpatično pozdravljali, a razjarjeni klicali: „Doli s kraljem!“ Mrznja kraljeva do obeh hčera izvira od

lovico“ slovensko mesto. Dokaz temu je, da 600 slovenskih mestnih otrok nima svoje šole v Gorici, okoli 600 pa jih je sprejel letos v svoje okrilje „Šolski Dom“, — torej okroglo število 1200 slovenskih otrok v mestu Gorici. „Vlada, Pajer in Lahi“ se opravičeno tresejo pred tolikim številom slovenskega naraščaja ob primernem številu starišev in drugih sorodnikov! Da bode za kaj časa iz tega naraščaja ves občinski svet goriški z županom vred slovensk, se potemtakem samo ob sebi umeje...

Kolika bo naposled na vsem tem zasluga od strani „naprednjakov“ in kolika od strani „klerikalcev“, to se bode videlo potem. Resnica je in ostane, da govoriti ali kakor pravijo: „blebetati“ je jedno, delati pa drugo!

Sicer pa človek čisto ni sam kriv, ako tu in tam v svojih započetjih nima sreče. Saj „Soča“ sama pravi, da ne taja, da bi „marsikaj“ še mnogo bolj razvijalo svojo narodu koristno delavnost, ako — no, ta „ako“ je pač vedno tisti zlobni duh, ki tako rad prekriža račune in

toč ker se je Štefanija, ki je bila prej posebno pri srcu kralju Leopoldu svojemu očetu, omožila s priprostim lahkoživim madjarskim grofom Lonyayem, a je princezinja Luiza imela celó ljubavne razmere z navadnim poročnikom Matašič-Keglevičem. Ljudstvo pa deloma vendarle obseja kraljevo postopanje in se je prigodilo v Bruselju že več demonstracij proti kralju.

Beda v Nemčiji.

V blaženi Nemčiji ni vse tako kakor mislijo tisti nemški odrešenci v naši državi, ki vedno škilijo preko črno-zlatih kolov. V sled prevelike skoposti agrarcev je nastopila po vsi Nemčiji tolika draginja, da je ljudstvo še ne pomni take. Posebno je draginja v mestih, kar setiže najvažnejših pridelkov živeža. Cene mesu so grozno poskočile, tako da povprečno ljudstvo ne more več jesti mesa. To prihaja od tega, ker so nemške meje vsled raznih živinskih bolezní zaprte uvozu in sicer iz Rusije, Avstrije in Nizozemske. K vsemu temu pa še preti ljudstvu nov državni dolg dveh milijard mark. Res lepi časi se bližajo za blaženo Nemčijo.

Nemiri v Stari Srbiji.

Listi poročajo o novih nemirih v sandžaku novipazarskem. Albanci so oboroženi udrli na srbska tla ter napadli srbske voznike. Dva so vstrelili, tri pa odpeljali seboj.

Domače in razne novice.

Imenovanje. — Okrajni sodnik v Tolminu, g. M. Primožič je imenovan za c. kr. deželno sodnega svetnika in ostane kot voditelj c. kr. okr. sodišča še nadalje v Tolminu.

Častno občanstvo. — Starašinstvo občine Mavhinje je v svoji seji dne 23. sept. 1902 imenovalo za častnega občana preč. g. Antona Keber, vikarja, obiliki njegovega zlato-mašništva in to v znak hvalečnosti za zaslužno 28-letno delovanje v tamošnji občini.

Starašinstvo občine Bilje je imenovalo tamošnjega g. kurata Ivana Rojca častnim občanom.

Zlato mašo je daroval v nedeljo pri Sv. Andreju na Koroškem znani slovenski misijonar duhovnik Jezusove družbe č. o. Fr. Doljak.

Poroka. — Na Iderskem se je v sredo poročil g. J. Ursič iz Minske z g.čno Marijo Sovdat iz znane rodovine Lemanove. Bilo srečno!

Potrjen zakon. — „Wiener Ztg.“ objavlja da je potrjen načrt zakona, sklenjen v dež zboru goriskem, s katerim se uvaža posebna deželna naklada na porabo piva.

Deželni proračun potrjen. — Nj. Velič. cesar je sankcioniral deželni proračun naše dežele za l. 1902.

Preklic ministerijalne naredbe. — Finančno ministerstvo je z neko naredbo določilo da se sme občinska doklada na pivo v najvišji meri pobirati ne več po K 3.20 marveč po K 2.40. To naredbo je zdaj fin. min. preklicalo in se sme za naprej še vedno pobirati občinska doklada na pivo v največji meri po K 3.20 od hektol.

Otvoritev vipavske železnice. — Konečno vendar jedenkrat! In to prihodnjo sredo! Dne 1. oktobra se odpre in izroči javnemu prometu vipavska železnica. Dotično železniško osobje prišlo

za „Šolski Dom“. Jaz sem prepričan, ako bi mogočna in zmagujoča, ves goriški slovenski svet z jednim žarom sebičnosti — hočem reči: ljubezni obsegajoča „narodno napredna“ stranka v gosposki ulici ne bila „danes potisnena v zdravo opozicijo“, bilo bi marsikaj drugače; stavim, da bi ne bilo že jednega „nunca“ več v deželi, v „Narodni tiskarni“ bi se že davno vadili „na drogu“ goriški bratje Sokoli in „nekdo“ bi se še vedno vozil v l. razredu iz jedne dežele neverjetnosti v drugo. No, pa saj ni še vseh dnij konec in solnce še dolgo ne bode zadnjikrat zašlo, — dotlej pa naj bodo „kavci“ prepričani, da napredni „pristaši“ posežejo gotovo globokoje v mošnice takrat, ko bo v to najprimernejši čas, ko bodo imeli bolj — konkretno potrebno pred očmi — takrat bo tudi cekinovič bolj vestno opravljal svojo „potrebo“ in „Narodni sklad“ bo lahko „razvijal“ svoje delovanje v korist slovenskemu šolstvu v mestu Gorici — to bo takrat, ko goriški Slovenci ne bodo drug drugemu tako hudo zamerili, ako medsebojno sodelujejo za prosneh raznih narodnih društev

je že preteklo sredo ter se nastanilo po kolodvorih kamor je namenjeno. Vsaj iz Ajdovšine se nam poroča, da je prišlo tje kakih sedem do osem družin železniških uslužbencev in sicer tako nenadoma in ob taki uri, da jim Ajdovci skoraj niso imeli dati kaj jesti t. j. seveda na prvi mah, ker niso bili na to prav nič pripravljeni. Otvoritev vipavske železnice vršila se bode pod geslom: „Tihó, tihó, bratje...“ Otvoritveni vlak odpelje se namreč iz Ajdovšine proti Gorici ob peti uri in petnajst minut zjutraj in to brez vsakega svečanostnega nakita.

Da se stvar še primernejše izvrši, mogoče je celo da se opusti običajno žvižganje. Nam se zdi to celo prekasno ob 5. uri zjutraj in menimo, da bi bilo po gorenjem geslu še primernejše, ako bi se odpeljal otvoritveni vlak iz Ajdovšine ob — eni uri po polnoči, ko bo vsa vipavska dolina zavita v črno temo in ko bo vse prebivalstvo te doline ležalo v sladkem snu.

Večerni trgovski tečaj. — Opozarjamo v zadnjč vse prizadete, da se dne 1. oktobra t. l. ob 7. uri zvečer otvori večerni trgovski tečaj v „Šolskem Domu“. Kdor se še ni oglasil in se misli udeležiti tečaja, naj naznani to gosp. Premrou

Isti gospod nas prosi, da objavimo na razna njemu osebno stavljena vprašanja, zakaj da ne objavi otvoritve tečaja tudi v „Soči“, da je to storil dne 15 in 18. t. m. da pa „Soča“ v konsekvencnosti svoje politike to ignorira, dasi pasivno stvar odobrava.

Še enkrat „Šolski Dom“ in „Soča“. — Obljubili smo onemu barabi, ki se zaganja v „Šolski Dom“ ter hoče odvrčati z lažmi srca slovenskih rodoljubov od tega prekrasnega zavoda, da mu damo za vsaki slučaj 20 K za „Narodni sklad“, ako nam dokaže, da ni bil vsprejet kak otrok v ljudsko šolo „Šolskega Doma“ zaradi tega, ker ni mogel obljubiti prispevkov. V zadnji „Soči“ ta baraba rečira in hoče da se je to kar je trdil za letošnje leto, zgodilo lansko leto. Mi ponujamo barabčetu tudi za lansko leto po 20 K za vsaki slučaj, ka terega nam je v stanu dokazati, da se je tudi v lanskem letu kakoga otroka, ki se je hotel vpisati v ljudsko šolo „Šolskega Doma“, zaradi tega odvrnilo, ker se ni hotel obvezati da bode plačeval kak prispevek. Tudi je popolnoma zlagano, da bi mi v svojem listu kedaj rekli, da ne reflektiramo na prispevke za „Šolski Dom“ od strani pristašev „narodno napredne“ stranke. Tu je dana prilika barabčetu da nas zavrne. Pove naj nam namreč štev. našega lista, v kateri smo kaj takega pisali in citira naj mesto iz dotične številke, kjer se nahaja kaj takega kar on lažljivo piše.

Kakó je začela napadati „Soča“ dr. Tumo! — Pod napisom „c. kr. nemška vladnica v Gorici“ piše „Soča“ v svojem številu 101 z dne 20. sept. 1902 doslovno sledeče: „Nemški „Schulverein“ je vzdrževal v Gorici nemško ljudsko šolo, v katero je lovil pa kaj rad slovenske in laške otroke. — Vlada je že lansko leto sklenila odvzeti „Schulverein“ kos bremena ter ustanoviti na c. kr. vladnici tudi dva čisto nemška razreda.“

Potem ko je v tej notici poudarjala velike zasluge gg. poslancev O. Gaberšček-a in A. Štreklj-a na tem polju

Oj pridi zlati čus, oj pridi!

Ali pred vhom v to zlato prihodnost leže še visoki pragí, — pa ne hrastovi, kakor oni Marinčičevi, za katere je dr. Tuma prevzel „špedicijo“. To je zopet afera, s katero ne bi smele biti v zvezi „klerikalne korifeje“, drugače bi grmelo v olimpu naprednih bogov, kakor bi razbijali sami železniški pragovi drug ob drugega in „sleparjev in varalic“ bi bilo toliko, da jih „Soča“ 7 let ne izmeče na svoje po ambri dišeče bregove. Zanimivo je pač v tej aferi dejstvo, kako si dr. Treo in dr. Tuma „podajata roki“. Dr. Tuma pošilja nadležne in denar hoteče stranke k dr. Treotu, naj toži — koga? Dr. Tumo? Ne! Kajti dr. Treo podpisuje za — dr. Tumó! Ljudje ki ne slišijo „trave rasti in plank žvižgati“, pravijo, da bi bilo lépo „podajanje rok“, ako bi bila ta napredna Dioskura obadva — deželna odbornika!

No, pa, ker čez 7 let vse prav pride, se do tedaj še lahko marsikaj zgodi. Takrat se utegne že tudi vedeti, kam „spadajo“ vse večje in manjše — „liberalne“ duše. pred katerih strneno zblojenimi

in zila svoj „žolč“ po navadi na poslanca I. Berbuč-a, nadaljuje o tem predmetu tako-le:

„In za 43 takih otrok je c. kr. vlada ustanovila v Gorici čisto nemško šolo, dočim se nič ne briga, da nad 600 domačih slovenskih otrok nema javne slovenske šole. To bi imenovali lahko kitajske razmere, ako bi ne bile avstrijske specialitete! Po vseh pojmi, ki vladajo o ustanovitvi šol, ob številu 43 ni nikakega opravičljivega vzroka za obstanek te šole. — Dostavljamo še, da prof. Berbuč v dežel. šolskem svetu ni odaril ust proti tej pljuskí vsemu deželnemu prebivalstvu!“

Vsak človek na Goriskem vé, da lansko leto, ko je vlada sklenila odvzeti „Schulverein“ kos bremena, je sedel v dež šolskem svetu dr. Tuma; prof. Berbuč je našel v tej zadevi že dogano stvar, ni imel torej prilike, protiviti se tej nameri.

Ker je torej sedel v dež. šolskem svetu takrat, ko se je obravnavala ta zadeva, dr. Tuma, a ne prof. Berbuč, zadene vsa „Sočina“ graja jedino le dr. Tumo in „Soča“ naj obračuna torej z njim!

Brez zdražbe ne gre pa ne gre.

— Za dni ustoličenja tržaškega škofa msgr. dr. Nagla smo posneli po „Edinosti“ vest, da so bili slovenski zastopniki tržaški pri škofu da se mu poklonijo. Rekli smo da jih je škof prijazno sprejel in jih ogovoril slovenski; opustili smo le dostavek, da je škof, ker še ne veče slovenskega jezika, nadaljeval v nemškem jeziku. Nad našo notico pa se „Soča“ zdaj, ko je vsa stvar že minula, drgne, češ da hočemo slepiti svoje čitatelje, kakor da bi bil škof govoril le slovenski in ne le nekoliko ad hoc prinčenih besedi v začetku odgovora. Kakor rečeno, beležili smo po „Edinosti“ dejstvo, da je tržaški škof slovenskim tržaškim zastopnikom na njih slovenski odgovor odgovoril tudi slovenski. S tem pa nismo še nikakor odobravalí dejstva, da je moralo vsled vladnega zistema na Primorskem priti do tega, da je višji dušni pastir velike večine vernikov tržaške škofije Nemec. Ali da je Nemec, to je zopet dejstvo katerega ne more spremeniti nobeden in s tem dejstvom treba da računamo. Vprašanje je: ali nam bo hotel biti ta Nemec pravičen, ali bo hotel spoštovati naš jezik in našo narodnost? Tržaški škof msgr. dr. Nagl je to slovenskim tržaškim zastopnikom obljubil, kakor jim je tudi obljubil da se hoče slovenskega jezika popolnoma naučiti. In kot znak njegove resne volje bil je ravno kratek odgovor v slovenskem jeziku na slovenski odgovor. In to hoteli smo povedati s svojo notico in nič drugega. Niti nismo hoteli jamčiti da bode tržaški škof to svojo obljubo izpolnil, v čemer nas bode mogla prepričati jedino le — bodočnost.

To bodi političnim paglavcem in srboritežem pri „Soči“ na njih neslanosti naš odgovor!

Vežbanje našega ljudstva v pravnem čutu. — Dr. Tuma si je postavil kot vzvišeno nalogo da hoče naše ljudstvo popolnoma izvežbati v pravnem čutu. Po njegovem mnenju pa se izvežba kdo v pravnem čutu najbolj — pravdami. Zato pa mora dr. Tuma skrbeti da pošee našemu ljudstvu prilik za pravde.

„Primorski List“ je objavil v zadnji svoji številki pod naslovom: „Še e n-

mnenje je, da bode do tistih dob že do-
crajena nova norišnica v, ali brez „pa-
viljonskega zistema“. V jednom „pavi-
ljončku“ se lahko naseli celo izvestno
uredništvo, dočim se razni „sotrudniki“
zamorejo že prej naseliti v kakem drugem
— „paviljončku“.

Marsikaj g. urednik, bi Vam imel še
povedati, — a za sedaj bodi dovolj! Ker
je baš lepo vreme, se podajem v lepo
vinsko ravan ven proti Rihemberku, da
si malce ogledam bližajočo se trgatav.
Pri tej priliki potipam žilo rihemberškim
talmi-naprednjakom, da-li se je že umirila
od zadnjega „navdušenja“ katero je vnelo
streljanje topičev in hrumenje mačje
godbe o priliki izida obč. volitev. Zajedno
se oglasim pri Maksu Ličnu da si privo-
ščim par ocvrlih piščet, od onih namreč,
ki so o priliki predvolitvene napredne vese-
lice bežale pred groznimi zobmi, jeziki in
čeljusti naprednjakov oskubljene v Ličnovo
podstrežje. K piščancem si privoščim še
kapljico „pristnega“ in konec bode ta,
da skupno z Maksom zapojeva:

Lepa naša domovina,
Ki rodiš nam to! ko vinal!

krat dr. Tuma in kmet" dopis izpod Čavna, ki prikazuje dr. Tumo iz vrstnega mojstra v svoji stroki.

Anton Marinčič iz Vitovelj kupoval je od tamošnjih kmetov železniške pragove za trdko Karplus z Dunaja. Pogodil se je z njimi namreč, da se pragi na licu mesta pregledajo in odobré. Potem pa da popelje lastnik iste na postajo v Gorico. Pogodil se je ob enem, da se plača posestnikom 80 od sto za pregledane in odobrene prage koj na licu mesta, ostalo pa, kadar pripelje prage na postajo. Ne vemo in tudi nas ne briga zakaj in kako da je prišlo do tega, ali prišlo je vendar, da je prevzel mesto Antona Marinčiča dr. Tuma zastopstvo Karplusove firme v tej kupčiji. Dejstvo je le da se ni hotelo izpolniti pogojev gledé plačanja 80 odstotkov za odobrene prage na licu mesta, marveč, da se je zahtevalo od posestnikov da pripeljejo pragove na postajo v Gorico in da se jim bo iste še le takrat plačalo, ko bodo od zastopnikov Karplusove firme tam sprejeti. Da je to dejstvo, dokazuje to-le dr. Tumovo pismo do posestnikov:

Gosp. N. N.

Ker trdko Karplus ni mogoče izvršiti sprejemanje pragov na licu mesta v gozdu, in je nujna potreba, da se pragi takoj izpeljejo, vabim Vas, da pričnete takoj z izvažanjem izdelanih pragov, in sicer morajo biti mali in sredni pragovi na postaji najkasneje do konca aprila t. l. ker jih sicer trdko Karplus več ne sprejme, in bodete morali iskati Marinčiča, dočim ako jih sedaj izpeljete na kolodvor, Vam bode plačilo zagotovljeno. Za izvažanje velikih pragov imate čas do 25. maja t. l.

Da ne bodete škode trpeli, vabim Vas, da takoj pričnete s izvažanjem. Kadar izpeljete pragove na postajo, Vam prevzete pragove trdko Karplus plača naravnost v moji pisarni.

Ako bi se kateri pragov ne prevzel, potem se morete držati Antona Marinčiča kateri pa bode odgovoren za manjše plačilo.

V Gorici dne 24. apr. 1902.

Dr. H. Tuma.

Na to pismo so posestniki sicer ne radi speljali prage na postajo. Karplus je iste tudi vsprejel in odpeljal. Ko se je to zgodilo, šli so posestniki k dr. Tumu po plačilo za prage, kakor jim je v zgoraj navedenem pismu veleval. Ali dr. Tuma izgovarjal se je iz početka, da ni še prejel dotičnih izkazov, v katerih bi moralo biti povedano koliko denara ima vsaki prejeti in je dostavil, da bode dotične svote koj izplačal, ko te izkaze dobi. Posestniki so šli večkrat k dr. Tumi po denar za pragove, a vsakokrat so dobili mesto denarja isti odgovor, češ, da „nima izkazov“. Konečno pa so vdobili od te strani to-le pismo:

V Gorici, 7. avg. 1902.

Spoštovani N. N.

Povabil sem Vas svoj čas, da izpeljete pragove, katere je ukupil od Vas Anton Marinčič na postajo, in da udobite plačilo za sprejete pragove naravnost od trdko Karplus. Pričakoval sem da se cela zadeva reši tako, da ne bode imel nikdo škode, ampak da pridete vsi do plačila, ter še Marinčiču ostane lep dobiček. Stvar pa se je izpremenila tako, da je Marinčič prejel denarja okoli 4400 gl., blaga pa je imel vsega plačati okoli 4000 gl., pragov pa še majnka na postaji 899 normalnih, 515 srednjih, 386 malih. Ne more se sedaj dognati, koliko je vsaki izmed Vas pragov pripeljal, posebno ker se na postaji ni zapisovalo, koliko jih je ta ali oni pripeljal. Svetujem vam, da se v tej stvari obrnete na odvetnika dr. Treo, kateremu bode stvar vsled nekaterih tožb že znana, ter tožite.

Podpričati bodete seveda morali sedaj po vozniških in drugih, koliko pragov ste oddali, koliko velikih, koliko srednjih in koliko malih.

Anton Marinčič mora vsekako sedaj imeti v svojih rokah toliko, da bi vas vse lahko pošteno plačal za vsaki slučaj je pa še porok njegov brat Franc Marinčič za 2100 kron, tako da upam, da ne bode zgube. Spoštovanjem in pozdravom.

Za dr. H. Tuma: dr. Treo.

In zdaj je dana in po dr. Tumi priskrbljena prilika da se naši posestniki med seboj pravdajo ter vežbajo v pravnem čutu. Seveda pa da vsaka šola nekaj stane in tako bode stala tudi ta šola posestnike lepih novcev, katere bodo morali plačevati za ekspenzarje v katerih je dr. Tuma poseben veščak. Niso li napočili lepi in srečni časi za naše posestnike s prihodom dr. Tume v deželo, kar je „Soča“ vedno bodbala in je tudi Tuma po svojih shodih vedno povdarjal, o tem naj premišljujete zdaj naši po-

ustoličenje mil. škofa dr. Fr. Ks. Nagla za kopersko škofijo bo v Koprnu dne 12. oktobra.

Pričetek šolskega leta v centralnem semenišču. — Dne 2. oktobra prične novo šolsko leto v tuk. centralnem semenišču s slovesno sv. mašo, ki se bode darovala ob 8. uri v semeniški kapeli.

Šolsko leto na obrtni nadaljevalni šoli za zidarje v Renčah prične dne 1. oktobra t. l. Učenci, ki dokažejo, da so dovršili ljudsko šolo z dobrim vspehom, se bodo sprejemali dne 1. oktobra od 9—12. ure predpoldne in od 2—4. ure popoldne.

Roditelji, ki imajo za to šolo sposobne sinove, naj ne zamudijo te lepe prilike, ki ima namen izgojiti dobre in razumne rokodelce.

Vodstvo obrtne šole za zidarje v Renčah dne 24. septembra 1902.

Poštni in brzojavni urad. — Doslej je moral v II. nadstropje vsakdo, ki je hotel kaj brzojaviti ali kaj telefonirati, ker tam sta se nahajala ta dva urada. Vsled raznih pritožb pa je pošto upraviteljstvo odredilo, da se bodeta zgoraj navedena urada od 1. okt. naprej nahajala v pritličju in sicer blizu, kjer se odhajajo pisma. Tu pa se bodo oddajali brzojavi kakor tudi telefoniralo se bode lahko le od 7. ure zjutraj pa do 9. ure zvečer. Od 9. zvečer pa do polnoči oddajali se bodo brzojavi le še v 2. nadstropju kakor doslej.

Predavanje o severnem rtliču. — Sloveči raziskovalec severnega tečaja in najštelji Franc Jožefova dežele, Julij vit. dr. Payer predaval bode dne 6. okt. t. l. v „Hotelu Central“ o svojem potovanju, izkušnjah in dogodkih na severnem tečaju. Kakor znano se je dr. Payer l. 1866 na povabilo dr. Petermanna udeležil avstrijske ekspedicije na severni tečaj, katero potovanje je trajalo cela štiri leta. Meseca marca in aprila 1870 l. je Payer na svojih trudapolnih izletih po sanah našel na vztočni obali Grönlandije Franc Jožefovo deželo L. 1871 se je dr. Payer zopet podal na Sever, o kateri priliki je moral prestati velikih težav in nevarnosti med večnim ledom. Ladja „Tegetthof“ na kateri se je vršila ekspedicija, je l. 1873 zamrznila in močtvo se je le z največjo težavo rešilo iz nevarnosti iščoč 96 dni in noči izhoda iz večnega ledu in tame.

Dr. Payer je kot slikar umetnik naslikal mnogo prizorov iz teh ekspedicij in jih razstavil po vseh večjih mestih Evrope.

Cene k temu predavanju so sledeče:

Sedeži: I. in II. 4 K, III. do VII. 3 K, VIII. do XII. 2 K.

Pil bi pa vsak h...č plačal pa ni! — Tako si je mislila dekla Hvaličeva, krčmarja na stolnem trgu, ko je klicala „stoj!“ Jožefu Urdihu iz Kostanjevice na Krasu, hotečemu izmuzniti se iz krčme ne da bi plačal kar je pojedel in popil. Sicer pa ni imel Urdih s čim plačati, kajti imel ni revež niti božjega v žepu. A lačen in žejen bil je vendar. Pa vsi taki in enaki izgovori mu niso pomagali, ko je prišel k njemu redar, marveč iti je moral z njim v krasno novo justično palačo, kjer se mu je odmerilo za nekaj časa stanovanje, seveda tam zadej na dvorišču.

Biciklisti na šetališčih. — Po šetališču ob Solkanski cesti se dan za dnevom biciklisti vozijo v veliko nadlego in tudi nevarnost ljudem. Pisec teh vrstic je bil priča, ko je neki goriški biciklist prevrnil ženo z jerbason vred. Seveda se je vsa vsebina raztresla, biciklist pa se je ubogi ženi posmehoval ter dalje vozil po šetališču. Redarje se malokdaj vidi in vendar bi bilo prav, da se enkrat tudi laški gospodi zabije, da slovenski kmet ni zato tukaj, da ga ona z biciklji podira. Prepoved mora veljati za vse in na vseh šetališčih.

Kolesar v jarku. — V torek zvečer se je vozil neki biciklist po dolgi ulici („via Lunga“). Bil je brez svetilke, a poleg tega tudi nekliko nažehtan. Vsled tega prevrnil se je v jarek kjer je dalje časa ležal, dokler niso prišli ljudje do njega in ga spravili iz jarka.

Razpis štipendija. — Tukajšnja trgovska zbornica naznanja, da je razpisal štipendij v letnem znesku 400 K iz ustanove „Barona Hektorja Ritterja Záhoný“. Pravico do tega štipendija imajo dijaki, ki so goriški deželani ter obiskujejo kako trgovsko šolo, politehniko ali kak višji sličen zavod. — Prošnje se imajo vložiti do 15. oktobra t. l. pri tuk. trgovski zbornici. Opremljene pa morajo biti te prošnje in sicer: 1. s spričevalom, da je dotičnik vpisan v kateri gori navedenih zavodov; 2. s spričevalom zadnjih dveh semestrov ali pa z zrelost-

stom in pa s spričevalom o premoženjskih razmerah prosilca, koje oboje se dobi od dotičnega županstva.

Štrajk v Mirnu še ni končan, med delavci in gospodarji ni prišlo še do nobenega sporazumljenja.

Dva meseca ječe zaradi jedne zaušnice. — 39-letni Anton Torkar, posestnik iz Podbrda, zasolil je dne 7. julija nekemu Jožetu Šenku tako močno zaušnico, da mu je prebil ušesno mreno. Zaradi tega je vdobil dva meseca ječe in mora plačati 50 K odškodbe za bolečine.

Požar na Čavnu pod Krnico. — V četrtek je neka deklina žela seno na gori za vitovsko cerkvijo. O pol dne je zakurila, da si ogreje s seboj prineseno kosilo. Ogenj se je prijel suhljadi in se kmali razširil po gori. Prišli so gasit orožniki iz Šempasa, logarji iz Krnice in nad 200 mož iz Vitovelj in Trnovca. Proti noči so omejili požar. Črez noč je gorelo le še kot kres. Poškodovani so nasadi. Škode na tisoče.

Grozna nesreča v Batujah. — Včeraj se je zgodila v Batujah grozna nesreča, Leopoldina Plahuta šivala je zvečer v pritličju hiše svojih starišev št. 40, spalnico pa je imela v I. nadstropju. Ko je nehala šivati se je podala k počitku. Vrh stopnic pa se jej spotakne noga in ona pade s petrolejsko svetilko, katero je nesla v roki, v svojo poleg stopnic se nahajajočo izbo. Pri tej priliki se vname svetilka in v sobi nastane ogenj. Leopoldina je hotela ogenj pogasiti, pri tem pa se ji vname obleka in h kratu je bila vsa v plamenu. Prestrašena začne na ves glas vpiti na pomoč, na kar so prihiteli njeni stariši ki so se nahali v pritličju. Trgali so s svoje hčere obleko in gasili kolikor so mogli, a reva je bila že tako vsa ožgana po životu, da se je zgrudila v nezavest in so jo morali prepeljati v žensko bolnišnico v Gorici. A tudi oče Leopoldine se je tako nevarno ožgal, da so morali i njega prepeljati v bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici.

Z Idrskega nam poročajo: C. kr. ministerstvo in cestna državna uprava sta zagotovile občini Idsko 12.000 kron podpore za popravo in zgradbo brana ob Soči s pogojem, da tudi dežela k troškom prispeva.

Katoliško društvo slovenskih učiteljic je imelo dne 17. kimovca svoje redno zborovanje pod predsedništvom duhovnega voditelja, pred. g. župnika Iv. Kokošarja.

Podavši nam vrlo sliko o delovanju našega društva in o njegovem težkem stališču, izpodbudil je g. župnik redne člene, naj marljivo izpolnjujejo svoje stanovske dolžnosti ter označil, kako bi mogli izkoristiti društvena zborovanja v njihovo nadaljno izobrazbo. „Življenje posameznega človeka je prekratko, da bi vse sam izkusil; zato naj se druži z izvedenimi ljudmi.“

Predsednica je povabila redne člene k didaktičnemu predavanju, katero je bilo dne 24. septembra ob petih pop.

Dne 12. oktobra t. l. ob 9 in pol predp. bode predavala gospica Ana Klančičeva, učiteljica v Sežani, „kako naj stavi učiteljica vprašanja v šoli“.

Pevski tečaj začne dne 22. sept. ob 5 in četrt pop.

Prihodnje občno zborovanje bode dne 15. oktobra ob štirih pop.

Za redne člene, ki niso do dne 17. septembra t. l. še naredile izpit sposobnosti za učiteljstvo, razpisanih je 40 K za najboljši sestavek o predmetu:

„Le odpiraj oči, le napenaj ušesa kot zvesti čuvaj na domačem stolpu!“

Spisi naj se vložijo do zbora meseca marca.

M. H. W.

Oznanilo. — Finančno ravnateljstvo v Trstu razglaš: V smislu § 200 zakona od dne 25. oktobra 1896, drž. zak. št. 200, dolžni so posestniki hiš, v katerih se stanuje ali njih namestniki predložiti davčni oblasti v času, ki ga določi deželno finančno oblastvo, izkaz vseh v hiši stanujočih oseb; izkaz mora biti urejen po stanovanjih, odnosno prostorih za kupčijo; pri poslopih, ki so dana v najem treba je navesti tudi najemnino in morebitne podnajemalce ter označiti ime in vrsto poklica ali pridobitka stanovnikov.

Podnajemalci morajo naznaniti svoje podnajemnike in najemnino, ki jo ti zadnji plačujejo, gospodarski glavarji (družinski glavarji) pa vse k njih gospodarstvu spadajoče osebe, katere imajo svoje dohodke.

V smislu omenjene zakonske določbe in člena 39 izvršitvenega prepisa k drugemu poglavju označenega zakona, razglašenega v državnem zakoniku št. 108 iz leta 1897, se s tem pozivajo radi pripravljalna priredbe osebnega dohod-

ali njih namestniki, da oddajo omenjene izkaze in sicer v neposredne državne mestu Trstu in o okoličanskih občinah pri c. kr. davčni administraciji v Trstu, v pokneženi grofiji Goriško-Gradiščanski pa in v mejni grofiji Istrski pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih od 1. do 31. oktobra 1902. Do ravno istega roka morajo podnajemalci, odnosno gospodarski glavarji izgotoviti gori imenovane podatke. Stanovnike je izkazati po stanju, kakor je bilo dne 1. oktobra 1902.

Uzorci za izkaze lastnikov hiš, ki dane v najem in takih, katere lastnik rabi sam, kakor tudi oni za izkaze podnajemalcev in gospodarskih glavarjev dobé se brezplačno pri pristojnih davčnih oblastih I. stopinje (tedaj v Trstu z okoličanskimi občinami pri c. kr. davčni administraciji; na Goriško-Gradiščanskem pa pri pristojnih c. kr. okrajnih glavarstvih).

V smislu člena 39 omenjenega izvršitvenega predpisa morajo vsi najemniki, odnosno gospodarski glavarji, stanujoči v hišah danih v najem, izkaze, ki jim je napraviti (stanovsalske izkaze), oddati hišnim posestnikom, kateri potem sestavijo na njih podlagi svoje izkaze (hišne izkaze) ter jih potem oddajo pristojni davčni oblasti.

Ako so uzorci, ki jih sestavijo stranke, odnosno gospodarski glavarji (stanovalki izkazi) in koje je priložiti uzorcem hišnega posestnika (hišni izkaz), primerno izpolnjeni, ni treba njih vsebine prepisovati še posebej na izkaze.

Teh obveznosti najemodalcev so pa oproščeni posestniki hotelov in gostilnic glede potnikov, ki se pri njih ustavljajo, ako isti pri njih ne bivajo dalje nego tri mesce neprestano.

Določbo kazni zaradi odrečenih ali vedé napačno danih podatkov glede hišnih stanovnikov obsega § 247 zakona od dne 25. oktobra 1896 drž. zak. št. 200. Isti se glasi:

„Kdor odreka po smislu § 200 tega zakona od njega zahtevano pojasnilo o prebivalcih kake hiše, ali je dal vedoma napak, se kaznuje z globo 400 K.“

Podporno društvo za slov. visokošolce v Pragi začneja s prihodnjim mesecem zopet svoje delovanje. Odbor se obrača k vsem prijateljem društva z nujno prošnjo, da se v to leto spomnijo slov. visokošolcev v Pragi s pošiljativjo in nabiranjem prispevkov, prirejanjem zabav ter se prigrasijo za poverjenike društva.

Društvo je izdalo tekem šestih mesecev minulega leta 883 K; to je najlepši dokaz, kako potrebno in kakega pomena da je društvo, ter bodi onim rojakom, ki do sedaj še niso pristopili društvu, v vzpodbudo in nagib, da to store čim preje!

Oni visokošolci, ki nameravajo priti na praško vseučilišče ter računajo na podporo društva, pozivljejo se, da svoj prihod in svoje aspiracije tako j pismeno naznanijo.

Defravdant Jellinek je baje brzojavil svoji ženi, da je ušel preko Angležke.

Na hrv. gim. v Pazinu se je vpisalo letos 170 dijakov in sicer v I. razred 48, v II. 32, v III. 44 in v IV. 46 učencev. Na novo so prišli podučevati na ta zavod gg. Martin Zgrabljic, Krmpotić in Majžer.

Občinske volitve v Tinjanu v Istri. — Dne 24. in 25. t. m. so se vršile v Tinjanu pri Pazinu občinske volitve. Ker je nastal zaradi osebnih ozirov med tamošnjimi hrvatskimi uplivnejšimi možmi prepir, porabili so Italijani to priliko da so se z vso silo vrgli na to občino ne da bi štedili ni časa ni denara. Prišli so v Tinjan od vseh vetrov Istre: iz Poreča, iz Pazina, celo zloglasnega Krstića ni manjkalo in začeli so na tak nesramen način podkupovati tamošnje hrvatsko ljudstvo, da ne bi tega nikdo verjel, ako bi ne videl na svoje oči te grde gonje. Zaradi osebne mržnje proti dosedanemu županu g. Šime Defarju dali so se podkupiti od Italijanov in zavesti ter tako postali izdajalci svojega rodu tudi nekateri premožnejši in uplivnejši hrvatski posesniki iste občine. Vsa stvar je bila tako naperjena, da so bili Italijani popolnoma prepričani da zmagajo, kar je bilo razvideti zadnje dni iz vseh ital. listov, donasajočih dolga poročila o pripravah za te občinske volitve.

Pa — varali so se ti nasilneži hudo, kajti pri volitvah zmagala je poštena hrvatska stranka. Včerajšnji „Piccolo“ je vsled tega popolnoma iz sebe in nakupičil je o tej volitvi toliko neumnosti in laži, da se mu mora vsakdo smejati, kdor pozna tamošnje razmere.

Vinska letina v Istri. — Iz Pazina pišejo: Srednja Istra, kjer se pride luje največ belega vina, nadeja se dobre vinske letine. Grozja je sicer manj od

vreme v tem mesecu pospešuje zoritev prav dobro. Trgatev prične se prihodnji teden. Cena grozdja ni še določena, a govori se, da bo črno dražje od belega. Namizno grozdje plačuje se po 18 do 24 vin. kg.

Tržaški državni redarji so predložili redarstvenemu ravnateljstvu spomenico, v kateri zahtevajo zboljšanje svojega položaja. Zlasti povdarjajo, naj bi se rezerve odpravile in naj bi se dajale primerne odškodnine v slučajih, ko si redarji morajo po cele dneve in večer tedne kupovati hrano izven svoje družine.

Pet telet je storila krava barona Liechtenberga na Dobravi pri Črnučah na Kranjskem. Krava je 10 tednov prezgodaj storila. Teleta so bila mrtva, in sicer ena telica in 4 junčki. Ta dogodek je vendar nekaj nenavadnega.

Volitve v deželni zbor štajarski. — „Demovina“ piše: Ker so dnevi volitve v deželni zbor že določeni, stopil je ožji odsek zaupnih mož spodnještajarskih že 12. septembra v Celju skupaj v posvetovanje o potrebnih pripravah za volitve. Kakor čujemo, bode se ta odsek v kratkem še enkrat sešel v Celju, da se pogovori zaradi sklicanja običnega shoda zaupnih mož celega slovenskega štajarskega, pri katerem se bodo definitivno imenovali in proglasili kandidati ter ukrenili daljni, končno veljavni sklepi za postopanje narodne stranke.

Burna seja dunajškega starastva. — V tork zvečer je imel dunajski mestni svet svojo sejo. Nekateri starastine so vprašali župana dr. Luegerja zakaj ni dal letos tiskati volilne liste. Župan je odgovoril, da zaradi tega ne ker ni bilo zato dovolj časa. Na to začel je posebno razgrajati znani žid dr. Ellbogen in je prišlo med njim in županom do burnega pričkanja. Na zadnje bil je Ellbogen zaradi njegovega židovskega ponašanja izključen od dveh sej.

Lov na tefravdanta „Länderbanke“ Jellineka. — Dunajska policija je mnenja, da je Jellinek na Dunaju. Zaradi tega se jako strogo nadzorujejo vse boljše gostilne na Dunaju. Dozdaj je bilo aretiranih že 24 oseb samo zaradi tega ker so bile nekoliko podobne Jellineku. Seveda so jih takoj izpustili. Da bi Jellinek vodil policijo za nos, položil je kakor smo že poročali, nekaj svoje obleke na obrežje Donave in sicer za to, da bi policija mislila, da se je vtopil. Med drugimi rečmi so se nahajale tudi zaplestnice in gumbi, katere je Jellinek malo poprej kupil v neki prodajalni v Kremisu; seveda so bile zaplestnice in gumbi male vrednosti, dočim je Jellinek nosil navadno na lepih zaplestnicah jako dragocene gumbce.

Proti obnovljenju vlnske klavzule so se začeli zadnji čas na Ogerskem tamošnji vinogradniki jako živahno gibati. Tako prirede v ta namen dne 28. t. m. javen shod v Hegyaliji kateremu bo sledilo še mnogo drugih takih shodov.

Koliko črnila se porabi v pariških šolah. — Mesto je kupilo ravnokar pri pričetku pouka v svojih elementarnih šolah 17.000 litrov črnila za 8000 frankov. In ta množina bo jedva zadostovala, ako se pomisli, da obiskuje pariške elementarne šole 180.000 dečkov in deklic, ki porabijo posebno v prvih razredih za okorne črke in packe lepo množino črnila.

Koliko se pridelava kave nasvetu. — V zadnjem letu pridelali so kave 15 in pol milijona vreč; katerih vsaka tehtla 60 kg. Samo v Braziliji pridelali so 11 in pol milijona vreč, v Arabiji 225.000 vreč.

22 otrok. — V Minneapoliju v Ameriki živi bogata posestnika imenom Shandrov, ki nista imela nič otrok. Te dni je nakrat pričelo kričati v njihovi hiši 22 otroških grl. Ljudje so se začuden izpraševali, kaj to pomeni. Zakonska sta to kmalu pojasnila. Šla sta v sirotišnico in vzela za svoje 22 otrok, katere hočeta vzgojiti.

Čudovito jezero. — Dne 31. julija t. l. zborovalo je v Londonu akcijsko društvo, ki si stavi namen izsušiti malo jezero Guataviva. Stari indijanci so smatrali jezero svetim in so najdragocenejši stvari metali v jezero. Ko so prišli Španjolci v Južno Ameriko, bili so grozno lačni zlata. In indijanci so iz ogorčenja pometali vse svoje zaklade, zlato, zlate posode, smaragde in druge dragocene kamne v jezero. Sodi se, da so na dnu jezera nahajajoči se zakladi vredni ed. najst tisoč dvesto milijonov goldinarjev. Pred 200 so leti že Španjolci poskusili z osušenjem jezera, toda posrečilo se jim ni, vendar so našli precej dragocenosti. Angleži sedaj kopljejo strugo, s katero nameravajo do aprila 1903 osušiti jezero.

Ivan Bednařik
priporoča svojo
knjigoveznicu
v Gorici
ulica Vetturini št. 3.

Velika zaloga
gotovih oblek
vsake vrste in vsake mere.
!!! Brez konkurence !!!

ANTON KRUŠIČ,
trgovec in krojaški mojster
v Gorici, Vrtna ulica št. 26.

Anton Kuštrin
Gospodski ulici h. št. 25.
(v lastni hiši)

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfū istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Znidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanje po 5 Kg. na vse kraje.

Valentinčič
Josip
in razno pekovski
pecivo, ki mojster
je vednosveže priporoča
Pekarija se nahaja
v GORICI,
v Raštelju hiš. št. 29.

BRIVNICA
Anton Pucelj
priporoča svojo
brivnico v Gorici
na Travniku, in
brivsko podružnico
v ulici Tre Rê, 16.

Anton Pečenko
Vrtna ulica 8 GORICA Via Giardino 8
priporoča
pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih, brislih, dalmatinskih in isterskih vinogradov.
Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-egrske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

ZAHVALA.

Globoko potrti vsled nenadne izgube svojega iskreno ljubljenega sina oziroma brata

Avgusta Bajc-a,

se zahvaljuje iz dna srca vsem onim blagim dušam, ki so povodom smrti nepozabnega pokojnika izrazili svoje sočutje oziroma ga tako izredno številno in častito spremili k večnemu počitku.

Vzlasti pa smo dolžni zahvaliti se domačemu preč. gosp. županu Valentinčič-u za opetovano tolažbo, gg. šolskima nadzornikoma Finžger-ju in Lasič-u ter bližnjim gospodom učiteljem, dalje vsem onim milim prijateljem, ki so od blizu in daleč prihiteli izkazati zadnjo čast; domačim častitim rodbinam pl. Degraz-jevi, Znidarčič-evi, Vižintin-ovi, Mozetič-evi, Lasič-evi, Hebat-ovi i. dr. za opetovano tolažbo in preskrbo veličastnega spreveda; posebno hvaležni smo domačim in tujim darovalcem mnogih prekrasnih vencev, dragim sovaščanom za ogromno udeležbo in gg. pevcem za obe ginljivi žalostinki; slednjič vsem onim, ki so na toli ginljiv način počastili spomin pokojnika, nam pa s tem dajali najizdatnejšo tolažbo v teh težkih urah, in katerim se osebno ne moremo zahvaliti. — Bog sam plačaj vsem!

V Renčah, 24. sept. 1902.

Žalujoča rodbina Bajc.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga vsakovrstnega trdega in mehkega koroskega in kranjskega lesa ter pohištva, rakev (trug), vinskih posod, stiskalnice za vino in sadje vsake velikosti, kakor tudi kratkočasnih iger slovenskih „Marijanie“ t. j. ličnih in trpežnih miz iz trdega lesu, ki imajo znotraj tro- ali štiridelno kegljišče z vrtenici in kegljavnično blagajno po najnovejši sestavi, za krčmarje, zasebnike itd.

v Pevmi,
za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo bogato zalogo, zagotavlja najhitrejšo postrežbo in jako nizke cene.

Sloveči profesorji
medicinske in zdravniške
priporočajo

Tinktura za želodec

lekarnarja
Gabrijela Piccoli-ja
v Ljubljani.

dvornega zalagatelja Nj. svet papeža kot sredstvo, ki krepča želodec, vzbuja tek, pospešuje prebavljanje in odprtje telesa, posebno zdravilna za one, ki trpe na zastaranem zaprtju.

Tinktura za želodec razpošilja lekarnar PICCOLI v Ljubljani v skatljicah z 12 steklenicami za K 252, z 24 steklenicami za K 480, z 36 steklenicami za K 700, z 70 steklenicami za K 1300. Poštni paket pod 5 kg. Se prodaja v lekarnah v Gorici, Tolmini, Trstu, Istri in Dalmaciji po 30 vin. steklenica.

Največja trgovina krojnega blaga

„Krojaška zadruga“

Gorica, Gosposka ulica št. 7

Priporoča se v to stroko spadajoče kakovosti blaga za blizajšo se leto dobo, kakor: volne, perkal, satin, batist, zephir svile, svile za prati, Voile de Lanie, Tennis, Oksford, pique luknjasti. Možka sukna po vsaki ceni v veliki izbiri. Nadalje ima bogato zalogo preprog, pregrinjaj, zaves, blaga za mobilje, platna, Chiffona, ruskega platna, Kneippovega platna, hlačevine, volnenih odev, kolvrov, srajc, bombaževin, žepnih rut itd.

Gospode opozarja na izborna perila, katero se razprodaja 15 % pod ceno, dokler je še zaloga.

Pod perilo spada sledeče: bele srajce z barvanimi oprsniki ovratniki, zaplestnice, nogavice, srajce za hribolazce itd.

== Vse po najnižjih in stalnih cenah! ==

Na željo se razpošiljajo vzorci poštne prosti.

TISKA:

Časopise
Knjige
Diplome
Trgovske račune
Cenike
Vabila za veselice
Pisma s firmo
Razne etikete
i. t. d.

NARODNA =
= TISKARNA
v GORICI

prevzema vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela in izvršuje v moderni in okusni obliki po tako nizkih cenah da se ne boji nikake konkurence.

TISKA:

Tisk. za duhovnlje
Plakate
Sprejemnice
Računske sklepe
Pobotnice
Razne posetnice
Poročnice
Osmrtnice
i. t. d.